

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**KOMPARACE LEGITIMITY POUŽITÍ
DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ A ZBRANĚ
OBECNÍ (MĚSTSKOU) POLICIÍ A POLICIÍ ČR**

Autor práce: Dominik Matucha
Studijní program: Bezpečnostně právní činnost
Forma studia: Kombinovaná
Vedoucí práce: Mgr. Bc. Josef Kříha, Ph.D.
Katedra: Právních oborů a bezpečnostních studií

2023

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Dominik Matucha

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Komparace legitimacy použití donucovacích prostředků a zbraně obecní (městskou) policií a Policií ČR

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Comparison of the legitimacy of the use of coercive force and weapon by Municipal (city) police and the Police of the Czech Republic.

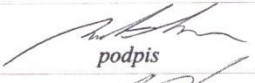

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, titul): Mgr. Bc. Josef Kříha, PhD.

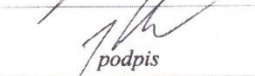
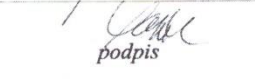

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): 3/2022

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem je formou rámcového teoretického vhledu komparativně demonstrovat právní aspekty použití donucovacích prostředků ze strany zakročujících příslušníků Policie ČR a obecní (městské) policie. Vedlejší cíl je orientován empiricky, kde za pomoci kvalitativně i kvantitativně užitých výzkumných technik jsou empiricky detekovány zájmově reflektované aplikační konsekvence specifikující jejich faktickou upotřebitelnost.

Student: Dominik Matucha	30.4.2022 datum	 podpis
Vedoucí práce: Mgr. Bc. Josef Kříha, PhD.	30.4.2022 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	30.4.2022 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	11.5.2022 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	21.5.2022 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Dominik Matucha

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Bc. Josefu Kříhovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

MATUCHA, D. *Komparace legitimacy použití donucovacích prostředků a zbraně obecní (městskou) policíí a Policíí ČR*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2023. 58 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Bc. Josef Kříha, Ph.D.

Klíčová slova: Donucovací prostředky, druhy donucovacích prostředků, komparace prostředků, legislativa, policie, obrana, ochrana, úderné prostředky, úkoly policie, vrhací prostředky, zastavovací prostředky, zákon.

Obsahová část bakalářské práce (dále jen „práce“) formou **širšího** rámcového teoreticko-praxeologického vhledu reflektuje trvale celospolečensky aktuální a odborně orientovanou tematickou oblast, která primárně komparativně objasňuje problematiku legitimního používání eklekticky reflektovaných oprávnění dle jednotlivých zákonných zmocnění, obsažených v tzv. „zvláštních právních předpisech“, tj. „*donucovacích prostředků*“ ze strany zakročujících příslušníků Policie ČR a strážníků obecní (městské) policie. Formou **užšího** komparativního praxeologického vhledu dále originálně poukazuje k specifčnosti a legitimním možnostem použití donucovacích prostředků, kterými v optice „*de lege lata*“ stavu v rámci uplatnění „*zakročovací povinnosti*“ disponují zakročující příslušníci Policie ČR a strážníci obecní (městské) policie, včetně demonstrativně poukazované zájmové specifikace vybraných právních, technických a taktických aspektů jejich používání.

ABSTRACT

MATUCHA, D. *Comparison of the Legitimacy of the Use of Coercive Means and Weapon by the Municipal (City) police and the Police of the Czech Republic*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2023. 58 p. Supervisor: Mgr. Bc. Josef Kříha, Ph.D.

Keywords: Coercive means, types of coercive means, comparison of means, legislation, police, defence, protection, striking means, tasks of police, throwing means, stopping means, law.

The substantive part of the Bachelor's thesis (hereinafter referred to as „**the thesis**“) reflects in the form of **a broader** framework theoretical-praxeological insight a permanently socially topical and professionally oriented thematic area, which primarily comparatively clarifies the issue of legislative aspects of the legitimate use of eclectically reflected authorizations. According to the individual legal authorizations of the related so-called „*special legislation*“, i.e. „*law enforcement mean*“, which were entrusted by the legislator of the Czech Republic to the intervening members of the Police of the Czech Republic and officers of the municipal (city) police. In the form of a **narrower** comparative praxeological insight, it also originally points out the specificity and legitimate possibilities of using law enforcement means, which in the optics of the „*de lege lata*“ state within the framework of the application of the „*intervention duty*“ are available to the intervening members of the Police of the Czech Republic and officers of the municipal (city) police, including a demonstrative specification of selected legal, technical and tactical aspects of their use.

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Teoretická část.....	12
2.1 Legislativní aspekty používání donucovacích prostředků	12
2.2 Úkoly Policie ČR	12
2.3 Úkoly obecní (městské) policie.....	21
2.4 Donucovací prostředky	24
2.4.1 Legislativa vs. donucovací prostředky	25
2.4.2 Kategorie donucovacích prostředků.....	26
2.4.3 Úderné prostředky	26
2.4.4 Hmaty, chvaty, kopy a údery	27
2.4.5 Zneschopňující prostředky	27
2.4.6 Vrhací prostředky	28
2.4.7 Zastavovací prostředky	30
2.4.8 Poutací prostředky.....	30
2.4.9 Ostatní prostředky a techniky	31
2.5 Vodní stříkač	31
2.6 Zásahová výbuška	32
2.7 Hrozba namířenou střelnou zbraní	32
2.8 Vytlačování	33
2.9 Varovný výstřel.....	34
2.10 Služební pes	34
2.11 Zamezení prostorové orientace	35
3 Komparace použití donucovacích prostředků a zbraní Policií ČR a obecní (městskou) policí.....	36
3.1 Komparace použití zbraní používaných Policií ČR a obecní (městskou) policí	36

3.1.1	Komparace použití donucovacích prostředků používaných Policií ČR a obecní (městskou) policií	37
4	Empirická část.....	40
4.1	Kvalitativní výzkum.....	40
4.1.1	Interview se zástupci městské policie	40
4.1.2	Interview se zástupci Policie ČR	43
4.2	Kvantitativní výzkum.....	45
4.2.1	Sběr dat.....	47
4.2.2	Vyhodnocení hypotéz.....	52
4.2.3	Diskuse.....	53
	Závěr.....	54
	Literární zdroje	56
	Elektronické zdroje.....	57
	Legislativní dokumenty	57
	SEZNAM OBRÁZKŮ	58
	SEZNAM TABULEK.....	58

Úvod

Policie ČR jako ozbrojený bezpečnostní sbor v rámci svého operačního prostoru v oblasti zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti zaujímá zcela nezastupitelné místo.

Typickou ukázkou toho, jak se negativní rysy lidí dnešní moderní společnosti mohou projevit, jsou například (z důvodu psychologických aspektů davu, který nepřemýšlí, ale jedná) různé nepokoje, demonstrace i jiné lidské masové projevy, kdy se psychika člověka nechá velmi snadno strhnout k chování, které by jinak nespátřilo světlo světa. Na tento princip lidského chování ukazují různé realizované psychologické studie dokazující, že negativní stránka, kterou pozitivně smýšlející a slušně žijící člověk v sobě „uvěznil a nedal jí prostor k dalšímu šíření“, se může za jistých okolností relativně snadno dostat na povrch (viz. sociálně psychologický Stanfordský vězeňský experiment ze simulovaného vězeňského prostředí mezi vysokoškoláky v roce 1971)¹.

Ideální stav v moderní společnosti by měl být takový, že všichni lidé žijí spořádaně, nepáchají trestné činy či další jinou protispolečenskou činnost, ve společnosti panuje řád a pořádek. Realita života ovšem takto černobílá není a stále je ve společnosti nemalá část lidí, která vidí svět jinak a žije tím pádem jinak. Aby se potlačily násilné davové projevy vykazující známky protiprávního jednání, aby se zajistil ve společnosti pořádek, aby lidé mohli žít co nejvíce v pocitu bezpečí, byly zřízeny veřejné sbory (zejména Policie ČR, která je bezpečnostním ozbrojeným sborem a která mimo jiné primárně zajišťuje zájmovou oblast vnitřní bezpečnosti, tj. ochrany veřejného pořádku), které zajišťují oblast vnitřní bezpečnosti v rámci ochrany veřejného pořádku. Jejich úkolem je zmíněné negativní projevy lidí (v případě páchaní trestné a jiné protispolečenské činnosti) potlačit.

¹PSYCHOLOGIE.CZ. Stanfordský experiment. [cit. 2022-11-21]. Dostupné z WWW: <<https://www.psychologie.cz/stanfordsky-experiment>>.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Zvolené téma „práce“ je dlouhodobě společensky i odborně aktuálním tématem. Hlavním cílem této „práce“ je formou teoreticko-praxeologického komparativního vhledu objasnit specifičnost a možnosti eklekticky vybraných reflektovaných oprávnění příslušníků Policie ČR a strážníků obecní (městské) policie v rámci legitimního použití donucovacích prostředků. Teoreticko-praxeologická část je obohacena o kvalitativně užitě průzkumné šetření, kde formou tzv. „řízených strukturovaných rozhovorů“ a o kvantitativní průzkumné šetření, zpracované formou dotazníkového šetření. Důvodem výběru odborného tématu ke zpracování „práce“ je aktuální celospolečenský, ale i odborný význam zvolené zkoumané oblasti související s nežádoucími „násilnými“ projevy osob a nutností realizovat tzv. „zakročovací povinnost“ ze strany zakročujících příslušníků ozbrojených bezpečnostních sborů, tj. Policie ČR a komunálních sborů, tj. obecní (městské) policie.

„Práce“ bude rozdělena na dvě části. V teoretické části pomocí analýzy a syntézy dostupné literatury, bude „práce“ specifikována v optice „*de lege lata*“ stavu zákonodárcem svěřený operační prostor Policie ČR a obecní (městské) policie, včetně reflexe dostupných zákonných prostředků donucení. Budou vysvětleny základní pojmy zkoumané problematiky, demonstrovány dostupné/používané a legislativní prostředky, které byly svěřeny zákonodárci v rámci realizace tzv. „zakročovací“ povinnosti a věcné rámcové deskripce jednotlivých druhů a typů donucovacích prostředků.

V empirické části „práce“ bude popsán realizovaný a vyhodnocovaný šetření, které monitoruje specifické konsekvence používání donucovacích prostředků Policie ČR a obecní (městské) policie. Empirická část „práce“ následně bude rozdělena dílem na kvalitativní a dílem na kvantitativní část empirického průzkumného šetření. Nástrojem kvalitativní části průzkumného šetření budou řízené rozhovory se zástupci bezpečnostního sboru, tj. Policie ČR a komunálních sborů, tj. obecní (městská) policie v Českých Budějovicích (v obou případech příslušníky, kteří bezprostředně využívají daná opatření). Jejich cílem bude analyzovat pohled příslušníků policejních sborů na danou problematiku. Prostředkem kvantitativního šetření bude šetření mezi oslovenými respondenty, které problematiku používání donucovacích prostředků prozkoumá pomocí průzkumného dotazníkového šetření ze strany respondentů, kteří splňovali dvě podmínky, a to být osobou plnoletou a nebýt z řad zájmově reflektovaných složek.

Výstupy kvantitativního výzkumu budou následně použity pro vyhodnocení (verifikaci či falsifikaci) dvou hypotéz.

H1: *„Nadpoloviční část oslovených respondentů se ve svém životě nikdy nestala účastníkem nebo pozorovatelem služebního zásahu policie, během něhož byly použity donucovací prostředky.“*

H2: *„Více než 75 % oslovených respondentů považuje legislativní pravomoci policie v oblasti použití donucovacích prostředků za přiměřené a dostačující.“*

2 Teoretická část

2.1 Legislativní aspekty používání donucovacích prostředků

Pro zajištění pořádku používají bezpečnostní a komunální sbory zákonem svěřené prostředky. S poukazem k aplikaci jednotlivých ustanovení zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o služebním poměru**“), rozlišujeme několik druhů tzv. „ozbrojených“ bezpečnostních sborů, které jim zákonodárce ČR v rámci jednotlivých zákonných zmocnění legitimně svěřil. Jsou jimi například:

- Vězeňská služba ČR,
- Generální inspekce bezpečnostních sborů,
- Celní správa ČR,
- Policie České republiky.

Používání donucovacích prostředků vězeňskou službou je stanoveno zákonem č. 555/1992 Sb., o vězeňské službě a justiční strážci, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o vězeňské službě**“). Používání donucovacích prostředků zakročujícími příslušníky Generální inspekce bezpečnostních sborů je stanoveno zákonem č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů (dále jen „**zákon o Generální inspekci bezpečnostních sborů**“). Používání donucovacích prostředků Celní správou je vymezeno zákonem č. 17/2012 Sb., Zákon o Celní správě České republiky (dále jen „**zákon o Celní správě ČR**“).

S ohledem k užší tematické profilaci se bude „práce“ úžeji zabývat používáním donucovacích prostředků Policií České republiky, které je vymezeno zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o Policii ČR**“) a používáním donucovacích prostředků obecní (městskou) policií jako tzv. komunálním sborem, které je tzv. „*ex lege*“ vymezeno v jednotlivých ustanoveních zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o obecní policii**“).

2.2 Úkoly Policie ČR

Policie České republiky je ozbrojeným bezpečnostním sborem, který vznikl v roce 1991. Jeho působnost je na území celé republiky a jeho základním úkolem je

zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti a plnění dalších úkolů v rozsahu a způsoby stanovenými právními předpisy².

Policie ČR je podřízena Ministerstvu vnitra, tvoří ji Policejní prezidium České republiky, útvary s působností na celém území České republiky a útvary s územně vymezenou působností. Útvary policie zřizuje ministr na návrh policejního prezidenta. V policii působí služba dopravní policie, služba pořádkové policie, služba kriminální policie a vyšetřování, služba správních činností, ochranná služba, služba cizinecké policie, služba rychlého nasazení, služba železniční policie a letecká služba.³

Policie je podřízena ministerstvu vnitra, v jejím čele je policejní prezident, který za činnost policie odpovídá ministrovi vnitra⁴.

Základním legislativním předpisem upravujícím činnost policie je „zákon o Policii ČR“. Příslušníci Policie ČR, kteří jsou ve služebním poměru a civilní zaměstnanci, kteří jsou u Policie ČR v pracovněprávním vztahu, plní úkoly stanovené zmíněným zákonem⁵, kterými jsou:

- ochrana bezpečnost osob a majetku,
- zajišťování veřejného pořádku a opatření k jeho obnovení,
- boj proti terorismu,
- odhalování trestných činů a zjišťování jejich pachatelů,
- vyšetřování o trestných činech,
- zajištění ochrany státních hranic ve vymezeném rozsahu,
- zajištění ochrany ústavních činitelů České republiky a bezpečnosti chráněných osob, kterým je při jejich pobytu na území České republiky poskytována osobní ochrana podle mezinárodních dohod,
- zajištění ochrany zastupitelských úřadů, ochranu sídelních objektů Parlamentu, prezidenta republiky, Ústavního soudu, ministerstva zahraničních věcí, ministerstva vnitra a dalších objektů zvláštního významu pro vnitřní pořádek a bezpečnost, které určí vláda na návrh ministra vnitra; rovněž zajišťuje ochranu objektů, pro které taková ochrana vyplývá z mezinárodní dohody, kterou je Česká republika vázána,

² VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem, s. 23.

³ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem, s. 35.

⁴ GREGOR, M. *Historie a současnost služby pořádkové policie od roku 1918*. Praha: Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidenta České republiky, 2017. ISBN 978-80-270-1521-4.

⁵ MATES, P. a kol. *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem*. Praha: Linde, 2009, s. 17.

- dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu a spolupůsobení při jeho řízení,
- odhalování přestupků,
- projednávání přestupků,
- vedení evidence a statistik potřebných pro plnění úkolů,
- vyhlásování celostátních pátrání (včetně zveřejňování údajů nezbytných k identifikaci hledaných osob),
- provádění úkonů souvisejících s bezprostředním pronásledováním osob, které uprchly z výkonu vazby nebo z výkonu trestu odnětí svobody (podle vyrozumění orgánů Vězeňské služby České republiky),
- zadržování svěřenců s nařízenou ústavní nebo uloženou ochrannou výchovou, kteří jsou na útěku a spolupůsobení při jejich vyhledávání,
- zajišťování pohotovostní ochrany jaderných zařízení, které určí vláda České republiky, a podílení se na fyzické ochraně jaderného materiálu při jeho přepravě podle zvláštního zákona,
- kontrola dokladů o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla podle zvláštního právního předpisu apod.⁶

Příslušníci Policie ČR mohou být rovněž povoláni k plnění úkolů na Policejní akademii, kde vykonávají pedagogické či jiné odborné činnosti⁷.

Policie ČR jako bezpečnostní sbor plní úkoly v oblasti zajištění vnitřní bezpečnosti dle jednotlivých ustanovení „zákona o Policii ČR“. Dle ustanovení § 2 „zákona o Policii ČR“ slouží Policie ČR veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek. Oblast zabezpečování tzv. „místních záležitostí veřejného pořádku“ zabezpečuje zejména obecní (městská) policie v rámci aplikace ustanovení § 2 „zákona o obecní policii“. Policie ČR také zabývá výkonem správy na úseku střelných zbraní a střeliva a působnosti v oblasti pobytu cizinců⁸.

Povinnosti příslušníků Policie ČR jsou „ex lege“ vymezeny zejména v aplikaci ustanovení §§ 6–11 „zákona o Policii ČR“. Policista je podle nich povinen dbát cti,

⁶ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem, s. 37.

⁷ MATES, P. a spol. *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem*. Praha: Linde, 2009, s. 52.

⁸ SKULOVÁ, S. a kol. *Správní právo (zvláštní část)*. Brno: MU Brno, 2003, s. 41–42.

vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní a nedopustit vznik bezdůvodné újmy druhým osobám⁹.

Dále je povinen dle ustanovení § 13 „zákonu o Policii ČR“ při provádění služebního zákroku a služebního úkonu poučit dané osoby o jejich právech, pokud to povaha a okolnosti služebního zákroku nebo služebního úkonu dovolují, v opačném případě je poučí dodatečně.

Policista je povinen provádět dle ustanovení §10 „zákonu o Policii ČR“ (v mezích zákona) služební zákroky, služební úkony, případně jiná opatření, která jsou nezbytná k provedení služebního zákroku nebo služebního úkonu (vyrozumět nejbližší policejní útvar, pokud by páchán trestný čin nebo přestupek nebo je-li důvodné podezření, že byl páchán).

Citovaný zákon současně vymezuje, že policista není povinen provést služební zákrok, pokud je pod vlivem léků nebo jiných látek, které závažným způsobem snižují jeho schopnost jednání, pokud nebyl k jeho provedení odborně vyškolen ani vycvičen a pokud tomu brání důležitý zájem služby.¹⁰

Důležitými oprávněními, která policistům státní policie uděluje zákon v souvislosti s jejich zásahy, jsou oprávnění k:

- **zajištění osoby**, která svým jednáním bezprostředně ohrožuje svůj život anebo život nebo zdraví jiných osob, pokusila se o útěk při předvedení, na policejním útvaru slovně uráží jinou osobu nebo policistu, byla přistižena při jednání, které má znaky přestupku apod. Zajištění může trvat maximálně 24 hodin.
- **omezení pohybu agresivních osob** (které fyzicky napadají jiné osoby nebo policisty nebo poškozují cizí majetek),
- **odebrání zbraně** (osobě na místě veřejně přístupném, je-li to nezbytné a osobě, proti které směřuje služební zákrok),
- **prohlídce dopravních prostředků** (při pronásledování pachatelů některého ze zvláště závažných úmyslných trestných činů),

⁹ JURNÍKOVÁ, J. a kol. *Správní právo (zvláštní část)*. Brno: MU Brno, 2005, s. 90.

¹⁰ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem, s. 61.

- **zajišťování bezpečnosti chráněných osob** (provádění prohlídek osob, zavazadel, věcí, dopravních prostředků v prostoru, ze kterého by bylo možno ohrozit bezpečnost chráněné osoby).
- **zákazu vstupu na určená místa** (příkazovat, aby na nezbytně nutnou dobu dané osoby nevstupovaly na určená místa nebo se na nich nezdržovaly),
- **zadržení nebezpečných látek** (pro účely výuky, výcviku, zkoušek, expertizní činnosti apod.),
- **zajištění bezpečnosti civilní letecké dopravy** (provádění prohlídek osob a zavazadel, jakož i prohlídek letadel za účelem zjištění, zda cestující nepřpravují věci, které by mohly být použity k teroristickému útoku),
- **otevření bytů nebo jiných uzavřených prostor** (je-li důvodná obava, že je ohrožen život nebo zdraví osob),
- **rozhodnutí o vykázaní ze společného obydlí a zákazu vstupu do něj** (lze-li předpokládat, že dojde k nebezpečnému útoku proti životu, zdraví, svobodě nebo zvláště závažnému útoku proti lidské důstojnosti),
- **používání výbušnin a výbušných předmětů** (při likvidaci nástražných výbušných systémů, při likvidaci nálezů munice, při boji proti terorismu),
- **používání podpůrných operativně pátracích prostředků** (krycích dokladů, konspirativních prostředků, zabezpečovací techniky, zvláštních finančních prostředků, využití informátorů apod.).¹¹

Příslušník Policie ČR je při výkonu služby oprávněn aplikovat ustanovení §52 „zákonu o Policii ČR“ donucovací prostředky:

- hmaty, chvaty, údery a kopy,
- slzotvorné, elektrické nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,
- obušek a jiný úderný prostředek,
- vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky,
- vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5,
- zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla,
- vytlačování vozidlem,

¹¹ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem, s. 65.

- vytlačování štítem,
- vytlačování koněm,
- služební pes,
- vodní stříkač,
- zásahová výbuška
- úder střelnou zbraní,
- hrozba namířenou střelnou zbraní,
- varovný výstřel,
- pouta,
- prostředek k zamezení prostorové orientace.¹²

Podle zákona je policista povinen před jejich použitím vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků. Od výzvy s výstrahou může upustit jen tehdy, pokud je ohrožen jeho život nebo zdraví anebo život nebo zdraví jiné osoby a služební zákrok nesnese odkladu.

Výběr konkrétního použitého donucovacího prostředku je na policistovi, a to podle konkrétní aplikace ustanovení §11 „zákonu o Policii ČR“. Cílem a smyslem jeho použití je to, aby s jeho pomocí dosáhl policista účel služebního zákroku. Měl by použít takový donucovací prostředek, který je nezbytně nutný k překonání odporu dané osoby a adekvátní situaci. Policista musí dbát na to, aby použitím donucovacího prostředku nezpůsobil dané osobě újmu, která není přiměřená povaze a nebezpečnosti jejího jednání.

Pouta může policista použít při doprovodu osoby zajištěné, zadržené, zatčené, dodávané do výkonu trestu odnětí svobody nebo převzaté policistou k provedení procesních úkonů z vazby a to tehdy, je-li důvodná obava, že může být ohrožena bezpečnost osob, majetku nebo ochrana veřejného pořádku.

Naproti tomu zbraň jako donucovací prostředek může policista aplikovat ustanovení § 56 „zákonu o Policii ČR“ v případě nutné obrany nebo při pomoci v nutné obraně odvrátil útok, který je veden proti němu nebo útok na život nebo zdraví jiné osoby. Příslušník Policie ČR „ex lege“ může použít zbraň v situaci, kdy se osoba, proti které zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt a když nelze

¹² Tamtéž, s. 67

jiným způsobem překonat odpor směřující ke zmaření jeho závažného služebního zákroku.

Zbraní může policista zamezit útěku nebezpečného pachatele po marné výzvě, aby bylo upuštěno od útoku, při zadržení dopravního prostředku, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život a zdraví osob (a na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle zvláštního předpisu nezastaví), v prostoru státních hranic k přinucení k zastavení dopravního prostředku řidiče, který na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle zvláštních předpisů nezastaví, ke zneškodnění zvířete ohrožujícího život nebo zdraví osob apod.¹³

Policisté, kteří jsou zařazení v zásahových jednotkách služby pořádkové policie a v zásahové jednotce rychlého nasazení, v ochranné službě a ve službě cizinecké policie na letištích mohou používat speciální donucovací prostředky a speciální zbraně během zákroků k ochraně životů a zdraví osob a k ochraně majetku.

Mezi speciální donucovací prostředky patří:

- dočasně zneschopňující prostředky,
- speciální vrhací prostředky, pokud nemají povahu zbraně nebo speciální zbraně,
- speciální úderné prostředky.

Mezi speciální zbraně patří:

- odstřelovací puška,
- broková zbraň,
- zbraň s tlumičem zvuku,
- mechanická střelná zbraň,
- speciálně upravená střelná zbraň,
- výbušnina, speciální výbušný předmět a speciální náloživo.

Pokud policista použije během služebního zákroku donucovací prostředek (týká se samozřejmě i použití zbraně), je povinen to bezodkladně ohlásit svému nadřízenému.¹⁴

¹³ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem, s. 72.

¹⁴ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem, s. 76.

Pokud zjistí, že během použití donucovacích prostředků došlo ke zranění, je povinen poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření. Musí provést úkony, které závisí na povaze zranění, například zastavit krvácení, obnovit zástavu dechu, zafixovat zlomenou kost, obnovit srdeční činnost apod. První pomoc musí poskytnout při jakémkoliv zranění způsobeném použitím donucovacího prostředku.

Policista nesmí použít údery a kopy sebeobrany, slzotvorné prostředky, zásahové výbušky, obušky, pouta, služebního psa, údery zbraní apod. proti těhotným ženám, osobám vysokého věku, osobám s viditelnými tělesnými vadami a osobám mladším 15 let kromě případů a situací, kdy tyto osoby ohrožují život a zdraví policisty nebo jiných osob nebo kdy hrozí větší škoda na majetku a nebezpečí nelze odvrátit jiným způsobem.

Policie vede statistiku počtů použití donucovacích prostředků během výkonu služby strážníků. Zveřejněné kvantitativní ukazatelé vykazují stoupající dynamiku. V rámci centrálně distribuovaných kvantitativních ukazatelů je Policií ČR mimo jiné deklarováno, že od roku 2015 bylo odbory vnitřní kontroly řešeno 414 stížností proti použití donucovacích prostředků nebo zbraní zakročujícími příslušníky Policie ČR.

Je zcela neoddiskutovatelným faktem, že kromě dodržení právních a taktických aspektů použití donucovacích prostředků, jak policie získává důvěru občanů, je dodržování policejní etiky. Je to autonomní disciplína s vlastním předmětem zkoumání, který vzniká v souvislosti s policejní praxí a utváří se na základě dialogu sociální filosofie, obecné etiky a kriminologie ve vztahu k policejní praxi¹⁵.

19. září 2001 byl vydán Evropský kodex policejní etiky formou doporučení č. 10/2001 Výboru ministrů Rady Evropy pro členské státy. Tento dokument zůstal jedním z nejdůležitějších dokumentů upravujících hodnotovou a morální stránku policejní práce, protože podrobněji rozpracovává konkrétní aspekty policejní služby¹⁶.

¹⁵ HERZOGOVÁ, Z. *Policejní etika. Závěrečná zpráva institucionálního vědeckovýzkumného úkolu č. 413*. Praha: PA ČR, 2003, s. 5–6.

¹⁶ NESVADBA, P. *Policejní etika*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, s. 207.

Tabulka 1 Počty použití donucovacích prostředků zakročujícími příslušníky Policie ČR v letech 2015-2020

Rok	Zaevidováno případů užití donucovacích prostředků dle ustanovení § 52 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen: „zákon o policii“).
2015	9 254
2016	9 466
2017	9 443
2018	10 446
2019	11 189
2020	11 343

Zdroj: Policie.cz (2021).

Tabulka 2 Statistika Policie ČR použití střelných zbraní, varovných výstřelů a hrozeb střelnou zbraní v letech 2015-2020

použití zbraně policií (§ 56 zákona o Policii ČR)						
rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020 do 31.8.
celkem	43	26	33	27	26	19

donucovací prostředek varovný výstřel (§ 52 písm. o) zákona o Policii ČR)						
rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020 do 31.8.
celkem	70	54	37	60	77	40

donucovací prostředek hrozba namířenou střelnou zbraní (§ 52 písm. n) zákona o Policii ČR)						
rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020 do 31.8.
celkem	945	812	1126	982	1079	824

Zdroj: Policie ČR (2020)

Za statistiky vyplývá, že varovný výstřel není v evidenci chápán jako použití zbraně policistou (stejně jako hrozba namířenou střelnou zbraní), neboť se jedná o tzv. krajní donucovací prostředek.

2.3 Úkoly obecní (městské) policie

Činnost obecní (městské) policie je z legislativního pohledu zastřešena „zákonem o obecní policii“. Obecní (městská) policie je dle ustanovení „zákonu o obecní policii“ orgánem obce, který zřizuje a zrušuje obecní zastupitelstvo obecně závaznou vyhláškou, zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce a plní další úkoly, pokud tak stanoví tento nebo zvláštní zákon.¹⁷

Při své činnosti spolupracuje s orgány veřejné moci. Zřízena může být městem, statutárním městem a hlavním městem Prahou. Strážníci obecní (městské) policie jsou zaměstnanci příslušné obce, kteří splňují podmínky § 4 odst. 1 písm. a) až e) „zákonu o obecní policii“ v roli čekatele, splňují podmínky § 4 odst. 1 v roli strážníka, případně nemusí být v žádné z uvedených rolí.

Základními úkoly obecní (městské) policie podle zákona jsou:

- činnost přispívající k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,
- dohled nad dodržováním pravidel občanského soužití,
- dohled nad dodržováním obecně závazných vyhlášek a nařízení obce,
- dohled nad bezpečností a plynulostí provozu na pozemních komunikacích,
- dohled nad dodržováním právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností,
- prevence kriminality v obci,
- dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci,
- odhalování přestupků, jejichž projednávání je v působnosti obce,
- poskytování statistik o obecní policii (na vyžádání a pro účely zpracování Ministerstvem vnitra ČR)¹⁸.

Řízením obecní (městské) policie je pověřen starosta obce nebo jiný pověřený člen zastupitelstva obce. Zákon dává zastupitelstvu obce pravomoc pověřit plněním některých úkolů při řízení obecní (městské) policie určeného strážníka, nicméně podmínkou pověření takto určeného strážníka je předložení negativního lustračního

¹⁷ VETEŠNÍK, P.; JEMELKA, L. *Zákon o obecní policii. Komentář*. Praha: C.H.Beck, 2009.

¹⁸ Tamtéž, §2.

osvědčení podle zákona upravujícího některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích.

Každá obec nemusí mít vlastní obecní (městskou) policii. Malé obce, které se tak rozhodnou, mohou uzavřít s jinou obcí ve stejném územním samosprávném celku (kraji), která obecní (městskou) policii má, veřejnoprávní smlouvu, podle které bude obecní (městská) policie této obce vykonávat úkoly stanovené také na území obce nebo obcí, které obecní (městskou) policii nezřídily a jsou smluvními stranami této smlouvy. Příslušná veřejnoprávní smlouva musí být odsouhlasena krajským úřadem¹⁹.

Obecním (městským) strážníkem může být člověk, který je bezúhonný, spolehlivý, je starší 18 let a je zdravotně způsobilý pro výkon této činnosti, dosáhl středního vzdělání s maturitní zkouškou a má osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů.

Za bezúhonného se nepovažuje člověk, který byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin s horní hranicí trestní sazby odnětí svobody vyšší než 5 let nebo k výjimečnému trestu, byl v posledních 15 letech pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin s horní hranicí trestní sazby odnětí svobody převyšující 2 roky, avšak nepřevyšující 5 let, byl v posledních 10 letech pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin s horní hranicí trestní sazby odnětí svobody nepřevyšující 2 roky, nebo byl v posledních 5 letech pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný z nedbalosti, jestliže jeho jednání, jimž spáchal trestný čin, je v rozporu s posláním strážníka.

Spolehlivým není takový člověk, který byl v posledních 3 letech opakovaně pravomocně uznán vinným z úmyslného spáchání přestupku nebo jednání, které má znaky přestupku v oblasti ochrany zdraví před škodlivými účinky návykových látek, přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, z přestupků v oblasti veřejného pořádku, občanského soužití apod.²⁰

Obecní (městský) strážník poučuje osoby o jejich právech (pokud provádí zákrok nebo úkon spojený se zásahem do jejich práv nebo svobod). Je povinen poskytnout pomoc v rozsahu svých oprávnění a povinností každému, kdo o ni požádá. V pracovní době je povinen provést zákrok nebo úkon, je-li páchan trestný čin nebo

¹⁹ VETEŠNÍK, P.; JEMELKA, L. *Zákon o obecní policii. Komentář*. Praha: C.H.Beck, 2009.

²⁰ Tamtéž, §4h.

přestupek anebo když je důvodné podezření z jeho páčání a mimo pracovní dobu provést zákrok nebo učinit potřebné opatření (například vyrozumět nejbližší útvar policie, pokud je páčán trestný čin nebo přestupek, jímž je bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo majetek). Výzvu zakročujícího strážníka je povinen uposlechnout každý člověk.

Zákon upřesňuje, kdy strážník není povinen provést zákrok:

- pokud je pod vlivem léků nebo jiných látek, které závažným způsobem snižují jeho schopnost jednání,
- pokud nebyl k provedení odborně vyškolen ani vycvičen a povaha zákroku takové odborné vyškolení nebo vycvičení vyžaduje,
- pokud je zřejmé, že zákrok nebo úkon nemůže úspěšně dokončit,
- pokud by jeho provedením došlo k maření úkolů bezpečnostního sboru.

Oprávnění strážníka obecní (městské) policie se týkají oblastí:

- **předvedení osoby** (pokud odmítla vyhovět výzvě strážníka k prokázání totožnosti podle § 12 odst. 2 nebo nemůže ani po poskytnutí nezbytné součinnosti strážníka svou totožnost prokázat nebo pokud přes opětovnou výzvu strážníka pokračuje v jednání narušujícím veřejný pořádek nebo ohrožujícím život nebo zdraví jiných osob anebo své vlastní nebo majetek a nelze jí jiným způsobem v takovém jednání zabránit.),
- **odebrání zbraně** (po předchozí marné výzvě k vydání),
- **zákazu vstupu na určená místa** (je-li ohrožen život, zdraví, majetek nebo veřejný pořádek a vyžaduje-li to plnění úkolů obecní policie),
- **otevření bytu nebo jiného uzavřeného prostoru** (je-li důvodná obava, že je ohrožen život nebo zdraví osoby anebo hrozí-li větší škoda na majetku),
- **výzvy k vydání věci** (pokud má za to, že v řízení o přestupku může být uloženo její propadnutí nebo může být zabráněna nebo jde o věc důležitou pro řízení o přestupku.)
- **použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla,**
- **oprávnění ke vstupu²¹.**

²¹ ČESKO. Zákon č. 553 ze dne 6. prosince 1991 zákon České národní rady o obecní policii (zákon o obecní policii), §§13-17. In *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 104, s. 2736-2742

„Zákon o obecní policii“ vyjmenovává donucovací prostředky, které může obecní (městský) strážník při výkonu služby použít. Jsou jimi hmaty, chvaty, údery a kopy, slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek, obušek a jiný úderný prostředek, pouta, úder služební zbraní, hrozba namířenou služební zbraní, varovný výstřel ze služební zbraně a technické prostředky k zabránění odjezdu vozidla.

Dříve, než některý donucovací prostředek strážník použije, musí danou osobou vyzvat k tomu, aby upustila od protiprávního jednání slovy „jménem zákona“ a musí upozornit, že v opačném případě použije donucovací prostředky. Tento postup neplatí v situaci, kdy je ohrožen jeho život nebo zdraví anebo život nebo zdraví jiné osoby a zákrok nesnese odkladu.

2.4 Donucovací prostředky

Donucovací prostředek je takový prostředek, který příslušník Policie České republiky či příslušník komunálních sborů, tj. strážník obecní (městské) policie k ochraně bezpečnosti své osoby, jiné osoby nebo majetku anebo k ochraně veřejného pořádku. Donucovacím prostředkem, je zcela přesně možné obecně nazvat vymození práva případech, kdy člen bezpečnostního sboru vyčerpá zákonné možnosti a není jiné možnosti než použít donucovací prostředek k vymození práva za pomoci užití síly a dalších podpůrných prostředků.

Aby bylo možné rozlišit a posoudit dostupné donucovací prostředky pro oba druhy policie, je vhodné je nejdříve v dalších kapitolách uvést, popsat, a vymezit. Donucovací prostředky používají policejní složky při zákroku, kterým rozumíme takový úkon, při kterém dochází k přímému vynucování splnění právních povinností nebo k přímé ochraně práv použitím síly nebo hrozbou použití síly²².

Pomocí zákroku policista překonává aktivní nebo pasivní odpor osoby, proti které zakročuje.

„Aktivním odporem lze rozumět násilné bránění realizaci služebního zákroku. Při určité hranici aktivního odporu, konkrétně, nelze-li tento aktivní odpor směřující ke zmaření závažného služebního zákroku překonat jinak, lze použít i střelnou zbraň.“²³

²² ŠKODA, J. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 163.

²³ Tamtéž, s. s 201.

U pasivního odporu se osoba, proti které policista zakročuje, brání nenásilně. Tento typ odporu spočívá hlavně v odmítání vyhovět výzvě policisty.

Policista je oprávněn používat donucovací prostředky v zájmu ochrany bezpečnosti osob, své bezpečnosti a v zájmu ochrany majetku a veřejného pořádku (proti osobám, které je ohrožují).

2.4.1 Legislativa vs. donucovací prostředky

Podle speciálně vymezených ustanovení „zákona o Policii ČR“ je policista oprávněn použít při zákroku takové donucovací prostředky a zbraně, k jejichž používání byl vycvičen.²⁴ Během tzv. základní odborné přípravy, jejímž cílem je mimo jiné zvýšenou psychickou a fyzickou zátěží ověřit vhodnost policisty pro práci u Policie ČR. Získat návyky pro službu příslušníků Policie ČR nebo pomocí emocionálních prožitků navázat vztah k Policii ČR.

„Zákon o Policii ČR“ taxativně vyjmenovává jednotlivé typy donucovacích prostředků, kterými jsou²⁵:

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy,
- b) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,
- c) obušek a jiný úderný prostředek,
- d) vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky,
- e) vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5,
- f) zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla,
- g) vytlačování vozidlem,
- h) vytlačování štítem,

²⁴ ŠKODA, J. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 23.

²⁵ ŠKODA, J. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013, s. 23.

- i) vytlačování koněm,
- j) služební pes,
- k) vodní stříkač,
- l) zásahová výbuška,
- m) úder střelnou zbraní,
- n) hrozba namířenou střelnou zbraní,
- o) varovný výstřel,
- p) pouta,
- q) prostředek k zamezení prostorové orientace.

2.4.2 Kategorie donucovacích prostředků

Donucovací prostředky rozdělujeme do různých kategorií

- úderné prostředky,
- hmaty, chvaty, kopy a údery,
- zneschopňující prostředky,
- vrhací prostředky,
- zastavovací prostředky,
- poutací prostředky,
- ostatní prostředky.

2.4.3 Úderné prostředky

Úderné prostředky používá policista při takovém zákroku, kdy musí překonat aktivní odpor osoby, která klade aktivní odpor. Patří mezi ně například obušek nebo jiné úderné prostředky.

„Toto ustanovení zahrnuje různé druhy obušků, tonf, teleskopických obušků, distančních tyčí apod. Smyslem jejich užití je znásobit účinek úderu policisty a prodloužit vzdálenost mezi pachatelem a policistou. Právní řád nestanoví žádná

*omezení ve směru zásahových míst na těle, policista se proto musí samozřejmě řídit obecnou zásadou proporcionality i při volbě zásahového místa při použití obušku.*²⁶

Úder střelnou zbraní může policista využít v sebeobránných situacích, kdy k dosažení konkrétního služebního zákroku není možné dosáhnout použitím mírnějších donucovacích prostředků.

Tento typ donucovacího prostředku je možné použít v situaci zákroků proti nebezpečnému pachateli, například tehdy, když policista zakročuje se zbraní v ruce, ale daná osoba klade aktivní odpor, nicméně současně nejsou splněny podmínky pro použití zbraně podle zákona. K úderu je možné použít zajištěnou zbraň nebo zbraň, která je vybavena mechanismem zabráňujícím náhodnému výstřelu.²⁷

2.4.4 Hmaty, chvaty, kopy a údery

*„Hmaty a chvaty jsou fyzické techniky pocházející z úpolových disciplín (bojová umění, bojové sporty, sebeobrana) a zahrnují zejména úchopy a držení, páky, škracení, porazy, podmetry, přehozy, tlaky na citlivá místa. Údery jsou pohybové techniky spočívající v rázovém přenosu kinetické energie do objektu za pomoci horních končetin či hlavy, kopy za pomoci dolních končetin.*²⁸

Hmatem rozumíme běžné uchopení dané osoby. Hmat lze použít při překonávání pasivního odporu. Chvatem lze rozumět uchopení osoby, které má potenciál této osobě způsobit bolest a tuto osobu tak zklidnit, případně ji odzbrojit. Chvaty jsou určeny pro překonávání aktivního odporu.

Úder je donucovacím prostředkem, který je typicky směřován proti citlivému místu na těle osoby. Úder by měl sloužit k překonání aktivního odporu.

2.4.5 Zneschopňující prostředky

Zneschopňujícími prostředky jsou míněny všechny donucovací prostředky se zneschopňujícím účinkem. Rozlišují se podle druhu výstřiku dráždivé látky nebo podle druhu účinné látky, které používají. Cílem a smyslem jejich použití není zneškodnit protivníka, ale získat nad ním převahu, aby mohly být použity adekvátní donucovací prostředky.

²⁶ BENEDIKT, V. *Zákon o Policii České republiky*. 1 vyd. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009, s. 207.

²⁷ Tamtéž, s. 205.

²⁸ Tamtéž, s. 202.

Mezi zneschopňující prostředky patří slzotvorné prostředky. Při jejich používání je důležité sledovat, jaký účinek má daný prostředek a použitá látka na osobu, proti které policista zakročuje, protože na každého člověka nepůsobí všechny látky stejně. To znamená, že látka, která zastaví jednu osobu, nemusí podobným způsobem zafungovat u jiné osoby. Navíc je důležité si uvědomit, že osoba, proti které policista zakročuje, může být pod vlivem omamných či jiných psychotropních látek a jeho senzitivní vnímavost okolí může být více či méně ovlivněna, a to tak takovým způsobem, že dotyčný nemusí očekávaným způsobem reagovat na použitou dráždivou látku.

Obrázek 1 Paralyzér

Zdroj: Týdeník policie²⁹

Jiným druhem zneschopňujících prostředků jsou elektrické nebo jiné podobně dočasně zneschopňující prostředky, mezi které patří například paralyzéry, které jsou volně prodejné i civilním osobám. Do stejné kategorie patří také generátory infrazvuku, tuhnutí pěny, generátory mikrovlnných paprsků apod.³⁰

2.4.6 Vrhací prostředky

Vrhací prostředky rozlišujeme dvou druhů. Prvním typem jsou prostředky, které mají povahu střelné zbraně (podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícím účinkem), druhým typem jsou vrhací prostředky, které nemají povahu střelné zbraně podle §56 odst. 5 „zákona o Policii ČR“.

Vrhací prostředky, které mají povahu střelné zbraně, definuje Benedikt takto:

„Jde o prostředky, které jsou díky své technické konstrukci sice Českým úřadem pro zkoušení zbraní a střeliva řazeny mezi střelné zbraně, a také jsou na trhu dostupné pouze na zbrojní průkaz, nicméně svými účinky se řadí mezi nesmrtící, neletální prostředky. Jde především o tzv. „flash ball“, „vystřelovač“ dutých pryžových míček

²⁹TÝDENÍK POLICIE ČR. *Paralyzér nebo sebeobrana*. 2017. Dostupné online z <https://tydenikpolicie.cz/paralyzer-aneb-sebeobrana>.

³⁰ Tamtéž.

vystřelovaných proti tělu pachatele. Tyto nelze zaměňovat s gumovými projektily používanými do klasických střelných zbraní, které se naopak svými účinky řadí ke klasické munici a lze je použít pouze za podmínek pro použití zbraně a ostré munice. Dále jde o tzv. „taser“ (vystřelovač dvou šipek – elektrických kontaktů nesoucích vodivý drát, které po kontaktu s tělem pachatele vytvoří elektrický obvod a předají tělu paralyzující elektrický výboj).³¹

Tento typ prostředků používá policista tehdy když zakročuje proti osobě páchající násilnou agresivní trestnou činností nebo tehdy, když osoba neuposlechla jeho příkazy a současně byly splněny podmínky, které policistu opravňují k použití zbraně. Podle konkrétní situace se policista rozhodne, jestli použití tohoto typu donucovacího prostředku povede k úspěšnému dokončení zákroku nebo ne.

Vrhací prostředky, které nemají povahu střelné zbraně, definuje Benedikt takto:

„Vrhacím prostředkem, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5, jsou zejména moderní vystřelovače lapacích sítí, jejichž mechanismus je nezařazuje mezi střelné zbraně.“³²

Obrázek 2 Vystřelovací síť

Zdroj: IDNES.CZ³³

³¹ BENEDIKT, V. *Zákon o Policii České republiky*. 1 vyd. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009, s. 203.

³² Tamtéž, s. 209.

³³ IDNES.CZ. *Policie chce nové zbraně, místo nábojů vystřelují síť a míčky*. 2017. Dostupné z WWW: <https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/policie-chce-nove-zbrane-misto-naboju-vystreluji-site-a-micky.A080306_084529_domaci_lpo>.

Tento typ vrhacích prostředků používá policista proti osobám, které jsou pod vlivem alkoholu nebo psychotropních či omamných látek, proti agresivním osobám, které neuposlechly jeho příkazy a výzvy.

2.4.7 Zastavovací prostředky

Zastavovací pásy jsou zařízení, které se skládají ze spojených kovových prahů. Které mají zabudovány sklopné trny. Jejich účinek je schopnost roztrhat plášť pneumatiky jedoucího vozidla. Místo pevně spojených trnů mohou být v zastavovacím pásu použity také ostré jehlany, které se do plášťů pneumatik zabodnou a vypustí je. Mohou být použity také kovové kříže, které jsou spojené řetězy. Vozidlo na ně v rychlosti najede a kola se dostanou mimo kontakt s vozovkou, čímž se vozidlo zastaví. Tyto typy zastavovacích pásů je většinou možné převážet v kufru policejního automobilu.

Podle zákona je také možné použít betonové či jiné zátarasy k přehrazení cesty vozidla. Další variantou je použití tzv. botiček, což jsou podle zákona technické prostředky používané obvykle jako prostředky vynucování pořádku v silničním provozu.

2.4.8 Poutací prostředky

Použití pout je „*ex lege*“ vymezeno v aplikaci ustanovení §§ 25, 52, 54, 57 „zákonu o Policii ČR“.

Zakročující policista je podle zákona oprávněn omezit možnost volného pohybu osoby, která fyzicky napadá policistu nebo jinou osobu, ohrožuje vlastní život, poškozujícím majetek nebo se pokusí o útěk, připoutáním k vhodnému předmětu, zejména pomocí pout. Omezení volného pohybu musí být ukončeno ve chvíli, kdy je zřejmé, že osoba nebude dané jednání opakovat, nejdéle však po uplynutí 2 hodin od okamžiku připoutání.³⁴

³⁴ ŠKODA, J. *Zákon o policii s komentářem*. 2013, §25 zákona o Policii ČR, s. 143.

Obrázek 3 Policejní pouta

Zdroj: AFG-obrana.CZ³⁵

Termínem pouta chápeme všechny druhy pout (plastová pouta pro jednorázové použití, klasická kovová pouta, opasek s pouty, poutací řemeny apod.). Zákon neomezuje způsob, jakým jsou nasazována (za tělem, před tělem, ruce k nohám apod.).

2.4.9 Ostatní prostředky a techniky

Do této kategorie patří všechny ostatní a jinam nezařaditelné donucovací prostředky.

2.5 Vodní stříkač

Donucovací prostředek vodní stříkač policisté využívají při takových zákrocích, kdy dochází k hromadnému narušování veřejného pořádku, například proti osobám, které se dopouštějí protiprávního jednání, které neuposlechly výzvy, aby od svého jednání upustily apod.

Princip vodního stříkače je založen na použití proudu vody na těla osob, proti kterým policisté zasahují. V drtivé většině případů je používán v situacích, kdy policisté zakročují proti většímu počtu osob, například při demonstracích. Cílem zásahu a použití tohoto donucovacího prostředku je zastavit dav nebo vytlačit větší skupinu osob z daného prostoru

Vodní stříkač může být umístěn na policejním cisternovém voze, ale lze také používat stříkačky na vozidlech požárních útvarů nebo lze používat vody z hydrantu v místě zásahu.

³⁵AFG-OBRANA.CZ. *Pouta policejní 9921*. [cit. 2022-11-21]. Dostupné z WWW <<https://www.afg-obrana.cz/pouta-policejni-9921>>.

2.6 Zásahová výbuška

Donucovací prostředek zásahová výbuška se používá proti nebezpečným pachatelům a proti osobám, které narušují veřejný pořádek.

Je to speciální předmět, jehož smyslem je působit akustickým efektem na psychiku a smysly osoby, proti které policista zakročuje. Princip zásahových výbušek je založen na výbuchu malé pyrotechnické nálože, která generuje intenzivní zvukový a světelný efekt.

Obrázek 4 Zásahová výbuška

Zdroj: Zevela³⁶

2.7 Hrozba namířenou střelnou zbraní

Mezi donucovací prostředky patří také hrozba namířenou střelnou zbraní, kterou může policista použít v situaci, kdy by použití jiných donucovacích prostředků bylo evidentně neúčinné. Může jít například o situace při násilném vstupu do chráněných objektů, při zabránění útěku prchající osoby nebo o situace, kdy je ohrožena bezpečnost policisty nebo jiné osoby apod. Jedná se o tzv. „krajní donucovací prostředek“, který je užit před použitím zbraně.

Tuto hrozbu je možné použít v těch situacích, kdy lze vzhledem k okolnostem předpokládat, že může dojít ke změně situace a budou splněny podmínky pro použití zbraně (například když hrozí, že daná osoba použije k útoku zbraně, nicméně takový útok ještě nehrozí bezprostředně).

Podle zákona dochází k použití hrozby střelnou zbraní tehdy, když zbraň míří na osobu, tedy hrozí její použití. Pokud má policista zbraň jen připravenou k použití, má například položenou ruku na pažbě služební pistole při kontrole řidiče motorového

³⁶ZEVELA. *Osobní ochrana. Zásahové výbuška*. [cit. 2022-11-21]. Dostupné z WWW: <<https://zeveta.cz/zeveta-ammunition-osobni-ochrana>>.

vozidlo nebo kontrole totožnosti, nebo má zbraň mířící do země vytaženou z pouzdra, nejde o použití donucovacího prostředku.³⁷

2.8 Vytlačování

Vytlačovacími donucovacími prostředky mohou být vytlačování vozidlem, vytlačování štítem, vytlačování koněm aplikované v ustanovení § 52 písm. g),h),i) „zákonu o Policii ČR“. Vytlačování vozidlem používají policisté při zásahu proti davu osob, například při hromadném porušování veřejného pořádku apod. Důležité je používat tento prostředek se zvýšenou opatrností a pozorností, aby nedošlo k ohrožení zdraví osob.

Donucovací prostředek vytlačování vozidlem je možné použít k vytlačení skupiny osob z nějakého prostoru nebo při potřebě rozptýlit větší počet osob. Tento prostředek a princip je možný například v případě zákroku větším počtem pomalu jedoucích vozidel proti větší skupině osob. Je při tom třeba dbát na to, aby osoby mohly opustit prostor (aby měly kudy) a aby nedošlo k jejich zranění. Vytlačování vozidly mohou policisté použít i k vytlačení nebo odtlačení překážek nebo k zatarasení přístupu nepovolaných osob na místa, kam mají vstup v zájmu ochrany veřejného pořádku a bezpečnosti zakázán.³⁸

Donucovací metodu vytlačování štítem používají policisté při takových zákrocích, kdy není možné použít jinou vhodnější taktiku. Používá se při zákrocích proti větším skupinám vytvořením rojnice z policistů se štíty v takových situacích, kdy je potřeba donutit větší počet osob k opuštění daného prostoru. Podle zákona je možné použít tento donucovací prostředek také při zásahu proti agresivnímu jednotlivci. Při vytlačování používají policisté většinou také obušky.

Třetí způsob vytlačování spočívá ve vytlačování koněm, které policisté používají při zákrocích proti skupinám osob v situacích, kdy dochází k hromadnému porušování veřejného pořádku.

„Vytlačování koněm se použije zejména v případech zákroků proti většímu počtu osob (protiprávní demonstrace, manifestace, nepokoje, výtržnosti při sportovních utkáních apod.), kdy je třeba vytlačit větší počet osob z určitého prostoru. K tomu

³⁷Tamtéž., s. 207

³⁸ BENEDIKT, V. *Zákon o Policii České republiky*. 1 vyd. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009, s. 204.

*zároku lze používat pouze speciálně vycvičené policejní koně, jejichž výcvik zaručuje, že se nedostanou mimo kontrolu policistů-jezdců. Oproti vytlačování vozidlem nebo štítem je totiž obtížnější kontrolovat intenzitu vytlačování a tedy i naplnění principu přiměřenosti. Nicméně se tento donucovací prostředek uplatní zejména v situacích, kdy by vytlačování štíty nebylo dostatečně účinné, ale vytlačování vozidly není vzhledem k situaci (např. terénu) použitelné. Na používání koní se vztahuje výjimka z pravidel ochrany zvířat proti týrání dle § 9 odst. 2 zák. č. 246/1992 Sb.*³⁹

2.9 Varovný výstřel

Použití donucovacího prostředku varovný výstřel má obdobná pravidla pro u donucovacího prostředku hrozba namířenou střelnou zbraní. Policista musí při jeho použití zohledňovat různé okolnosti jako je silniční provoz, terén, koncentrace obyvatel apod. Varovný výstřel musí vždy směřovat do bezpečného prostoru.

Varovný výstřel jako tzv. „krajní donucovací prostředek“, který působí velmi intenzivně na lidskou psychiku, patří mezi nejdůraznější donucovací prostředky. Lze jej použít v takových situacích, které jsou nepřehledné a neumožňují dostatečně upoutat pozornost osoby verbální výzvou s namířenou zbraní.⁴⁰

2.10 Služební pes

Jako donucovací prostředek používá policie také služební psy. Nasazují se v situacích, kdy je ohrožena bezpečnost policisty nebo jiné osoby při porušování veřejného pořádku nebo při sledování a pronásledování pachatele (nebo při jeho zadržení). Služebního psa opatřeného náhubkem používá jen takový policista, který je zařazen jak psovod. Pokud je intenzita odporu pachatele silná a okolnosti zásahu to vyžadují, může být služební pes použit i bez náhubku.

Služební pes zastrašuje štěkáním, pachatele chytá, kouše, drží za oblečení apod. Lze jej použít samozřejmě také jako jiný věcný prostředek, tedy nejen jako donucovací prostředek, tedy například ke stopování, k vyhledávání ukrytých osob a věcí, k pachové identifikaci stop, při záchraně osob při haváriích a živelních pohromách apod.⁴¹

³⁹ BENEDIKT, V. *Zákon o Policii České republiky*. 1 vyd. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009, s. 205.

⁴⁰ Tamtéž, s. 207.

⁴¹ Tamtéž, s. 205.

2.11 Zamezení prostorové orientace

Mezi donucovací prostředky patří také prostředky k zamezení prostorové orientace, které policisté používají například v případech transportu nebezpečného pachatele.

Patří mezi ně například zatmavené lyžařské brýle, kukla nasazená obráceně, kápě apod. Při jejich použití opět platí zásada přiměřenosti. Slouží k preventivní ochraně (kromě transportu nebezpečných osob při omezování osobní svobody osob, které po policistech plivou apod.)⁴²

Obrázek 5 Policejní taktická kukla verze B

Zdroj: POLICE-SHOP.CZ⁴³

⁴² BENEDIKT, V. *Zákon o Policii České republiky*. 1 vyd. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009, s. 208.

⁴³POLICE-SHOP.CZ. *Taktická kukla*. [cit. 2022-11-21]. Dostupné z WWW <<https://www.police-shop.cz/Taktická-kukla-Policie-verze-B>>.

3 Komparace použití donucovacích prostředků a zbraní Policíí ČR a obecní (městskou) policíí

Cílem této kapitoly je provést komparativní reflexi legislativních aspektů používání donucovacích prostředků příslušníky Policie ČR a obecní (městské) policie.

3.1 Komparace použití zbraní používaných Policií ČR a obecní (městskou) policíí

Základními rozdíly mezi Policií ČR a obecní (městskou) policíí v oblasti používání zbraní jsou:

- u obecní (městské) policie nejsou používány dlouhé střelné zbraně,
- zakročující příslušníci Policie ČR používají krátké zbraně jako osobní zbraně a dlouhé zbraně podle důležitosti a upotřebitelnosti při jednotlivých zákrocích,
- zakročující příslušník Policie ČR nemusí být držitelem zbrojního průkazu ve smyslu zákona o střelných zbraních a střelivu, protože je k použití zbraně odborně vyškolen a vycvičen, díky čemuž používá střelnou zbraň k výkonu služby⁴⁴,
- ve výzbroji Policie ČR a obecní (městské) policie jsou různé zbraně (Policie ČR používá například zbraně CZ 75 D Compact, pistole ráže 9 mm Luger⁴⁵, krátké střelné zbraně GLOCK⁴⁶, československé samopaly vz. 58 s pevnou pažbou, ráže 7,62 mm⁴⁷, československé samopaly vz. 61 zvaný „Škorpion“ ráže 7,65 mm⁴⁸, samopaly typu HK MP5 Heckler & Koch, italské brokovnice Benelli M3 nebo italské brokovnice Fabarm SDASS. Obecní (městská) policie používá zbraně české výroby CZ 75 D Compact nebo rakouské zbraně GLOCK 17),
- používání střelných zbraní u Policie ČR a obecní (městské) policie se opírá o různá legislativní předpisy. Policie ČR se řídí §56 „zákona o Policii ČR“ a § 28 (krajní nouze) a § 29 (nutná obrana) trestního zákoníku. Obecní (městská) policie se řídí § 20 „zákona o obecní policii“, § 28,29 trestního zákoníku a zákonem o střelných zbraních a střelivu.

⁴⁴ HRUDKA, J., ZÁMEK, D. *Organizace a činnost policejních služeb: stav k 1.1.2012*. Praha: Police history, 2012, s. 12.

⁴⁵ PAZDERA, D. *Legenda jménem CZ: historie a současnost České zbrojovky Uherský Brod*. Praha: Mladá fronta, 2015. s 304.

⁴⁶ WALTER, J. *Krátké střelné zbraně: [velký průvodce světem pistolí a revolverů]*. Praha: Slovart, 2013. s 379.

⁴⁷ HOGG, I. V. *Moderní ruční palné zbraně*. Ilustroval Ray HUTCHINS. Praha: NV, 2005. s 148.

⁴⁸ DOLÍNEK, V., KARLICKÝ, V., VÁCHA, P. *České zbraně a střelivo*. Vyd. 2. Praha: Radix, 1998. Tradice a současnost (Radix). s 96.

Použití zbraně předchází jak u příslušníků Policie ČR, tak u strážníků obecní (městské) policie příslušná policejní výzva, jejímž smyslem je osobu pachatele vyzvat. Zakročující příslušník Policie ČR je před použitím donucovacího prostředku povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků. To neplatí v případě použití prostředku k zabránění odjezdu vozidla. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví osoby a zákrok nesnese odkladu⁴⁹.

„Zákon o obecní policii“ v této oblasti říká, že použitím služební zbraně je strážník povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání s výstrahou, že bude použito služební zbraně. Od výzvy s výstrahou může upustit jen v případě, že je ohrožen jeho život nebo zdraví anebo je-li ohrožen život nebo zdraví jiné osoby a zákrok nesnese odkladu⁵⁰.

3.1.1 Komparace použití donucovacích prostředků používaných Policií ČR a obecní (městskou) policií

Základní rozdíl v používání donucovacích prostředků mezi Policií ČR a obecní (městskou) policií je dán jejich výčtem podle příslušných zákonů. Jednotlivé prostředky a jejich užití jsou vyznačeny v následující tabulce.

Tabulka 3 Porovnání legislativního výčtu používání donucovacích prostředků Policie ČR a obecní (městské) policie

Donucovací prostředek	Policie ČR	Obecní (městská) policie
hmaty, chvaty, údery a kopy	x	X
slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek	x	x
obušek a jiný úderný prostředek	x	x
vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky	x	
vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně	x	

⁴⁹ ŠKODA, J. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013.

⁵⁰ VETEŠNÍK, P., CHAUER, I. *Příručka strážníka*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. Pro praxi. s 74.

zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla	x	x
vytlačování vozidlem	x	
vytlačování štítem	x	
vytlačování koněm	x	
služební pes	x	
vodní stříkač	x	
zásahová výbuška	x	
úder střelnou zbraní	x	x
hrozba namířenou střelnou zbraní	x	x
varovný výstřel	x	
pouta	x	x
prostředek k zamezení prostorové orientace	x	

Zdroj: vlastní zpracování podle Zákona o policii ČR (§52) a Zákona č.553/1991 Sb. o obecní policii (§18)

Z uvedeného porovnání na první pohled vyplývá, že zakročující příslušníci Policie ČR mají výrazně širší možnosti využívání donucovacích prostředků ve srovnání se strážníky obecní (městské) policie. Na druhé straně praxe zatím nepřivedla zákonodárce k úpravě některého ze zmíněných zákonů, takže pravomoci obecních (městských) strážníků ve smyslu používání donucovacích prostředků se v praxi jeví pravděpodobně jako dostatečné.

Používání některých prostředků (hmaty, chvaty, údery a kopy, slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek, obušek a jiný úderný prostředek, úder střelnou zbraní, hrozba namířenou střelnou zbraní, pouta, zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla) jsou u Policie ČR i obecní (městské) policie shodné, v ostatních se možnosti příslušníků liší.

V kategorii „zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla“ je v „zákoně o obecní policii“ uvedena textace „technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla“. To

znamená, že na rozdíl od „zákona o Policii ČR“ nevyjmenovává „zákon o obecní policii“ konkrétní technické prostředky, ale shrnuje je společným obecným názvem.

4 Empirická část

4.1 Kvalitativní výzkum

Kvalitativní průzkum, byl realizován prostřednictvím interview se zájmově určenými respondenty, tj. zástupci Policie ČR a zástupci městské policie v Českých Budějovicích (v obou případech příslušníky, kteří bezprostředně využívají daná oprávnění), kterým bylo položeno 10 stejných/obdobných otázek. Získané odpovědi jsou uvedeny v následujících kapitolách.

Zástupci obou policejních složek souhlasili s publikováním svých odpovědí za podmínky zachování anonymity, proto budou jejich jména anonymizována. Jména, která jsou dále v práci uvedena, jsou smyšlená. Všichni strážníci, kteří se průzkumu účastnili, slouží ve stejném krajském městě (České Budějovice).

4.1.1 Interview se zástupci městské policie

Profil respondentů

Policista Petr: 38let, ženatý, 2 děti, v pracovním poměru 14 let, středoškolské vzdělání s maturitou.

Policista Jaroslav: 29 let, svobodný, bezdětný, ve služebním poměru 5 let, středoškolské vzdělání s maturitou.

Otázky odpovědi:

Otázka č.1: *„Použil jste někdy při výkonu služby donucovací prostředek?“*

Petr: *„Ano, párkrát jsem při své práci musel použít pouta a jedou tuším také obušek.“*

Pavel: *„Naštěstí jsem zatím nemusel, ale chápu, že to je někdy nezbytné, protože někdy je to s nepřizpůsobivými lidmi komplikované. Respekt z obecního strážníka není v očích některých lidí moc velký.“*

Otázka č.2: *„Víte, jak pracuje elektrický paralyzér?“*

Petr: *„Základní povědomí mám, ale detailně Vám to asi neřeknu.“*

Pavel: „Ano, paralyzér pustí proud do svalů pacifikovaného člověka a tím ho ochromí.“

Otázka č.3: „Znáte důkladně Vaše práva a povinnosti při použití donucovacích prostředků?“

Petr: „Máme to vše napsáno v instrukcích a čas od času si to připomínám. Takže bych řekl ano, svoje práva a odpovědnosti v této oblasti znám.“

Pavel: „Ano, jednou ročně míváme školení, kde si to opakujeme, v povědomí to myslím všichni máme, kdy, co a jak můžeme použít.“

Otázka č.4: „Myslíte si, že v pravomoci obecního (městského) strážníka chybí možnost používat některý typ donucovacího prostředku?“

Petr: „Nemyslím, co v praxi potřebujeme, to nám zákony povolují.“

Pavel: „Nevím. Možná by se nám hodil služební pes spíše z preventivních důvodů, jenže nemáme podmínky pro to, abychom se o něj starali.“

Otázka č.5: „Myslíte si, že současná právní úprava problematiky donucovacích prostředků a jejich používání obecní (městskou) policií je s ohledem na praxi dostatečná?“

Petr: „Nejsem právník, ale tak, jak je to dnes nastaveno, je asi ok. Ani od kolegů neslyším, že by si nějak stěžovali, že jim něco chybí.“

Pavel: „Asi v základu je, ale občas slyším nebo čtu (mimo naši služebnu), že některý zásah vyvolal pochyby, jestli byly donucovací prostředky použity oprávněně.“

Otázka č.6: „Jak podle Vás reaguje člověk, který vidí, že se na něj strážník chystá použít některý typ donucovacího prostředku?“

Petr: „Většinou se zarazí a stačí jen hrozba použití, neplatí to ale vždy. Nefunguje to hlavně tehdy, kdež je agresor pod vlivem drog a jeho rozlišovací schopnosti jsou ovlivněné.“

Pavel: „Z praxe to nevím, protože jsem donucovací prostředek ještě nepoužil. Od služebně starších kolegů ale slyším, že leckdy stačí naznačit a hned to zabírá.“

Otázka č.7: *„Myslíte si, že je v pravomoci obecního (městského) strážníka možnost používat některý typ donucovacího prostředku zbytečná a nepřiměřená situacím na ulicích?“*

Petr: „Ne, nemyslím si to. Situace v obcích nebude asi všude stejná, takže někde kolegové využívají donucovací prostředky častěji než my a potřebují jich mít k dispozici více, takže bych je neredukoval.“

Pavel: „To, co nám zákon povoluje, je ok a určitě jsou někdy na některé služebně potřeba různé typy donucovacích prostředků, takže bych raději nic neubíral.“

Otázka č.8: *„Který typ donucovacího prostředku je obecní (městskou) policií podle Vašeho názoru nejčastěji používán?“*

Petr: „Pouta.“

Pavel: „Podle statistik myslím pouta.“

Otázka č.9: *„Používáte u Vás na služebně všechny zákonem povolené typy donucovacích prostředků.“*

Petr: „Určitě ne a změna u nás asi hned tak nebude. Ale jsou města, kde je situace výrazně horší než u nás.“

Pavel: „Ne. Máme štěstí na relativně klidnější město.“

Otázka č.10: *„Myslíte si, že administrativní povinnosti týkající se použití donucovacího prostředku by měly být alespoň částečně omezeny?“*

Petr: „Podle mě by se mohlo trochu omezit vyplňování hlášení o použití donucovacích prostředků, mohlo by se zjednodušit. Na druhé straně je vyplňujeme jen sem tam, takže nás to až tak netrápí.“

Pavel: „Asi bych to nechal, jak to je, kvůli případným sporům, které po jejich použití mohou nastat.“

4.1.2 Interview se zástupci Policie ČR

Profil respondentů

Policista Jan: 32 let, ženatý, 1 dítě, 8 let v pracovním poměru, středoškolské vzdělání s maturitou.

Policista Karel: 41 let, rozvedený, bezdětný, 14 let ve služebním poměru, středoškolské vzdělání s maturitou.

Otázky odpovědi:

Otázka č.1: „*Použil jste někdy při výkonu služby donucovací prostředek?*“

Jan: „*Ano, když nešlo situaci zvládnout jinak. Jednou jsem se musel i bránit útoku.*“

Karel: „*Ano, vícekrát. Pouta, obušek, hmaty a chvaty a tuším 2x hrozbu namířenou střelnou zbraní.*“

Otázka č.2: „*Víte, jak pracuje elektrický paralyzér?*“

Jan: „*Ano, pouští do těla elektrický proud tak, že to člověka na nějakou dobu znehybní a paralyzuje.*“

Karel: „*Ano, z toho mě asi zkoušet nemusíte.*“

Otázka č.3: „*Znáte důkladně Vaše práva a povinnosti při použití donucovacích prostředků?*“

Jan: „*Ano, procházíme pravidelným testováním znalostí práv a povinností policisty a používání donucovacích prostředků je tam každý tok.*“

Karel: „*Ano, patří to mezi základní znalosti v terénu. Musíme vědět, co si můžeme dovolit a kdy.*“

Otázka č.4: „*Myslíte si, že v pravomocích policisty chybí možnost používat některý typ donucovacího prostředku?*“

Jan: „*Myslím, že nic nechybí. Většinu donucovacích prostředků v běžné praxi ani nepoužijeme.*“

Karel: „Ne. To, co máme k dispozici, nám podle mě stačí.“

Otázka č.5: „Myslíte si, že současná právní úprava problematiky donucovacích prostředků a jejich používání Policií ČR je s ohledem na praxi dostatečná?“

Jan: „Myslím, že nám chybí více pravomocí při zásahu proti mladistvým, protože jejich protiprávní chování neustále roste. V této oblasti jsme dost omezeni.“

Karel: „Podle mého názoru může někdy dojít ke zneužití donucovacích prostředků policistou, což by mělo být lépe právně ošetřeno.“

Otázka č.6: „Jak podle Vás reaguje člověk, který vidí, že se na něj policista chystá použít některý typ donucovacího prostředku?“

Jan: „Většinou se takový člověk zklidní a ve dvou případech ze tří není nutné donucovací prostředek nakonec použít.“

Karel: „Zarazí se a někdy neví, jak se může dál chovat. Jsou ale také takoví výtečníci, které to jen vyhecuje a jejich agresivita ještě stoupne.“

Otázka č.7: „Myslíte si, že je v pravomoci policisty možnost používat některý typ donucovacího prostředku zbytečná a nepřiměřená situacím na ulicích?“

Jan: „Určitě ne, nic by nám odebírat neměli. Neměli bychom potom jak zasahovat a jak se bránit ve vypjatých situacích.“

Karel: „Ne. Jestli od nás společnost očekává ochranu, nemůže nám svazovat ruce.“

Otázka č.8: „Který typ donucovacího prostředku je Policií ČR podle Vašeho názoru nejčastěji používán?“

Jan: „Pouta a chvaty a hmaty.“

Karel: „Pouta, paralyzér, chvaty a hmaty. Jo a taky někdy obušek.“

Otázka č.9: *„Používáte u Vás na služebně všechny zákonem povolené typy donucovacích prostředků“.*

Jan: *„Není potřeba, ale dovedu si představit různé situace.“*

Karel: *„Ne. Všechny nepoužívá nikdo.“*

Otázka č.10: *„Myslíte si, že administrativní povinnosti týkající se použití donucovacího prostředku by měly být alespoň částečně omezeny?“*

Jan: *„Kolegové někdy nadávají, protože je administrativa nebaví. Mně to problém nedělá.“*

Karel: *„Na to jsou různé subjektivní názory. Zasahující policisty to podle mě moc nebaví, ale naši nadřízení s reporty, výkazy a statistikami často pracují.“*

4.2 Kvantitativní výzkum

Cílem realizovaného průzkumného šetření bylo ověřit názorové spektrum oslovené kohorty z řad veřejnosti v rámci celého území ČR na používání donucovacích prostředků policií z pohledu jejich rozsahu, nastavených pravomocí policie apod. Průzkum byl realizován prostřednictvím anonymního dotazníkového šetření realizovanou službou VyplnTo.cz.

Respondenty průzkumu se stali dospělí plnoletí lidé. Účastníkům celorepublikového průzkumu byl rozeslán formulář s uzavřenými otázkami a respondenti byli požádáni o jeho vyplnění. Forma uzavřených otázek byla zvolena z důvodu snahy o vyšší čistotu dat. Část anonymních respondentů nevyplňuje dotazníky při neplacených průzkumech odpovědně a možnost vyjádřit se volným textem zneužívá k jiným cílům.

Formulář by vystaven po dobu 3 týdnů, během nichž se podařilo získat zpět 112 vyplněných formulářů. Tento vzorek není velký, ale pro potřeby této „práce“ se jevil jako dostačující. Míru úspěšnosti vyplnění dotazníku nebylo možné vyhodnotit, protože formulář nebyl rozeslán pevnému počtu lidí, ale byl distribuován do poolu zájemců o vyplňování formulářů na podobná témata.

Tabulka 4 Otázky kvantitativního výzkumu

	Otázka	Možné odpovědi
1.	Setkal jste se někdy v praxi s použitím donucovacího prostředku ze strany policie?	Ano / Ne / Nevím
2.	Pokud jste na předchozí dotaz odpověděli kladně, bylo použití donucovacího prostředku podle Vašeho názoru adekvátní situaci?	Určitě ne / Spíš ne / Nevím / Spíše ano / Určitě ano
3.	Myslíte si, že rozsah donucovacích prostředků, které může policie používat, je přiměřený?	Určitě ne / Spíš ne / Nevím / Spíše ano / Určitě ano
4.	Pokud jste odpověděli na předchozí dotaz negativně, můžete Váš názor upřesnit?	Policie by měla mít více pravomocí (prostředků) / Policie má zbytečně velké pravomoci (omezení donucovacích prostředků)
5.	Znáte jako občan pravomoci policie v oblasti používání donucovacích prostředků?	Určitě ne / Spíš ne / Nevím / Spíše ano / Určitě ano
6.	Víte, jaké jsou rozdíly mezi pravomocemi obecní (městské) a státní policie v oblasti používání donucovacích prostředků?	Určitě ne / Spíš ne / Nevím / Spíše ano / Určitě ano
7.	Myslíte si, že by policie měla mít více pravomocí v některých situacích?	Při konfliktech s mladistvými / Při konfliktech s lidmi, kteří jsou evidentně pod vlivem alkoholu nebo drog / Při podezření z porušení zákona i bez přímých důkazů / Ne, pravomoci stačí, jak jsou nastaveny
8.	Důvěřujete policejním složkám a věříte, že Vám v nepříznivých situacích pomohou?	Určitě ne / Spíš ne / Nevím / Spíše ano / Určitě ano
9.	Myslíte si, že by některé dnes používané donucovací prostředky měly být ze zákona více limitovány?	Hmaty, chvaty, údery a kopa / Dočasně zneschopňující prostředky (paralyzéry, slzotvorné plyny) / Obušky / Vrhací prostředky / Zastavovací prostředky / Vytlačování / Služební pes / Vodní stříkač / Zásahová výbuška / Údery střelnou zbraní / Hrozba střelnou zbraní / Varovný výstřel / Pouta / Jiné prostředky / Nic by nemělo být limitováno
10.	Pokud jste na předchozí dotaz odpověděli kladně, z jakého důvodu by měly být donucovací prostředky limitovány?	Zdravotní rizika (zranění) / Etický konflikt (moderního člověka 21. století) / Riziko zneužití ze strany policisty / Jiný důvod

Zdroj: vlastní zpracování

4.2.1 Sběr dat

Odpovědi na otázku č.1:

Tabulka 5 Odpovědi na otázku č. 1

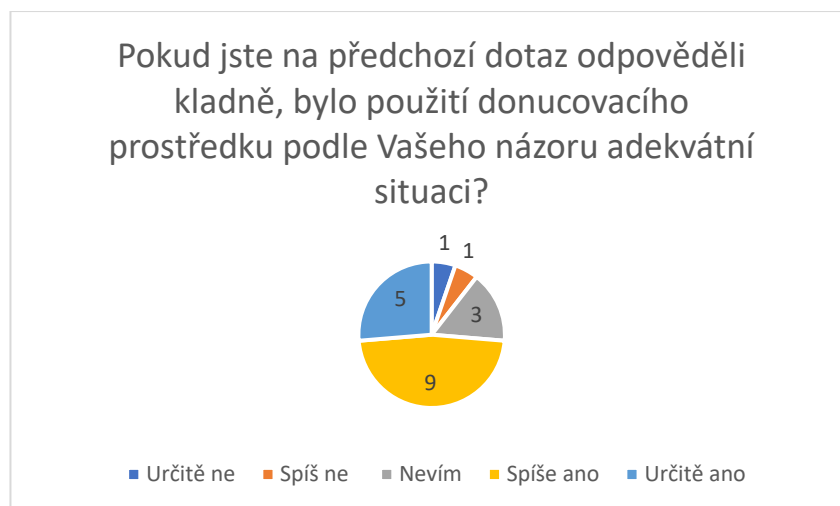
Zdroj: vlastní zpracování

Vyhodnocení:

17 % respondentů zažilo použití donucovacího prostředku, 64 % odpovědělo opačně a zbývajících 19 % si není jistých.

Odpovědi na otázku č.2:

Tabulka 6 Odpovědi na otázku č. 2

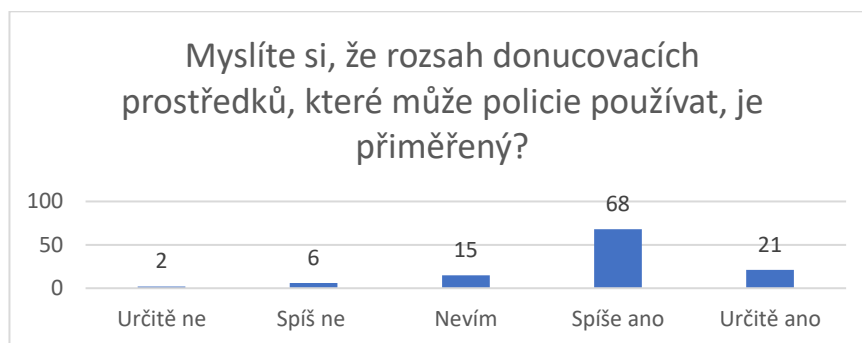
Zdroj: vlastní zpracování

Vyhodnocení:

Necelých 11 % respondentů, kteří zažili použití donucovacích prostředků si myslí, že jejich použití bylo neadekvátní situací. 74 % odpovědělo opačně.

Odpovědi na otázku č.3:

Tabulka 7 Odpovědi na otázku č. 3

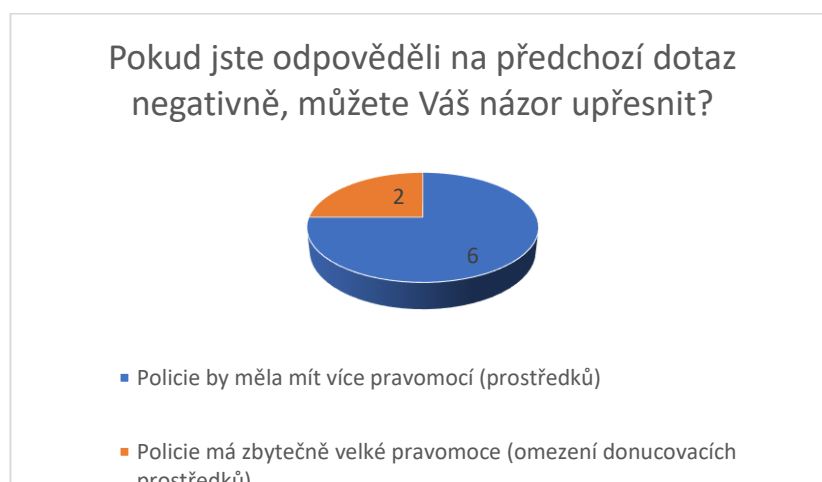
Zdroj: vlastní zpracování

Vyhodnocení:

79 % respondentů si myslí, že donucovací prostředky povolené policií jsou přiměřené. Opačný názor má 7 % účastníků průzkumu.

Odpovědi na otázku č.4:

Tabulka 8 Odpovědi na otázku č. 4

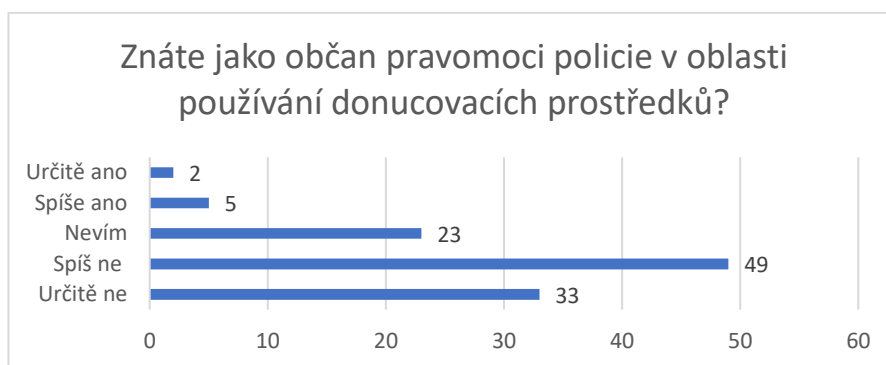
Zdroj: vlastní zpracování

Vyhodnocení:

25 % respondentů volajících po úpravě povoleného rozsahu používání donucovacích prostředků si myslí, že policie má zbytečně velké pravomoci, převažujících 75 % má ale opačný názor.

Odpovědi na otázku č.5:

Tabulka 9 Odpovědi na otázku č. 5

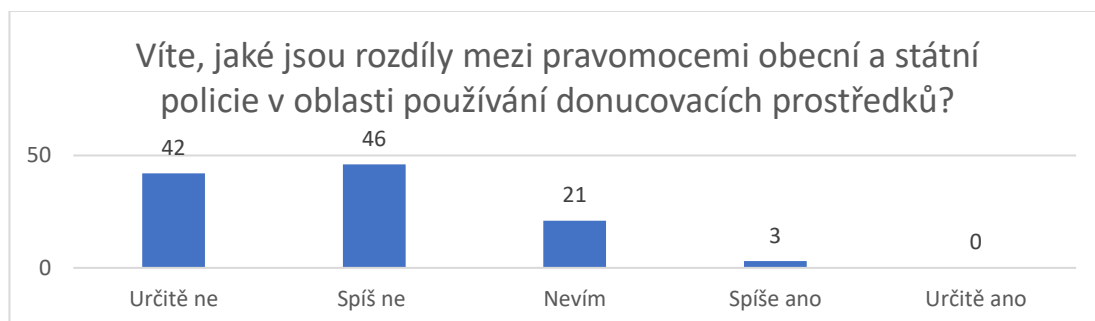
Zdroj: vlastní zpracování

Vyhodnocení:

Většina občanů (73 %) nezná policejní pravomoci v oblasti používání donucovacích prostředků. Opačně odpovědělo 6 % respondentů.

Odpovědi na otázku č.6:

Tabulka 10 Odpovědi na otázku č. 6

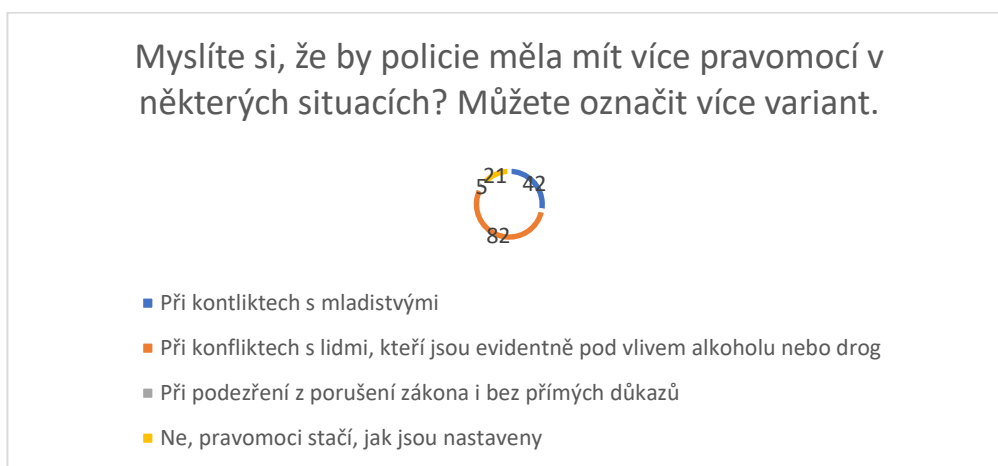
Zdroj: vlastní zpracování

Vyhodnocení:

79 % respondentů prohlásilo, že rozdíly mezi pravomocemi v povoleném používání donucovacích prostředků mezi obecní (městskou) a státní policií nezná. Pouhá 3 % respondentů prohlásila, že rozdíly zná.

Odpovědi na otázku č.7:

Tabulka 11 Odpovědi na otázku č. 7

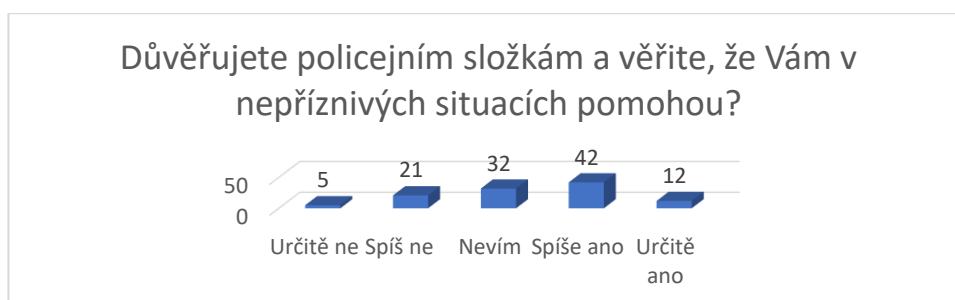
Zdroj: vlastní zpracování

Vyhodnocení:

Nejvíce podporovanou oblastí (73 %), ve které by měli mít policisté silnější pravomoci v rámci používání donucovacích prostředků, byly střety s lidmi, kteří jsou pod vlivem alkoholu nebo drog. Druhou nejčastěji podporovanou oblastí byly konflikty s mladistvými (38 %).

Odpovědi na otázku č.8:

Tabulka 12 Odpovědi na otázku č. 8

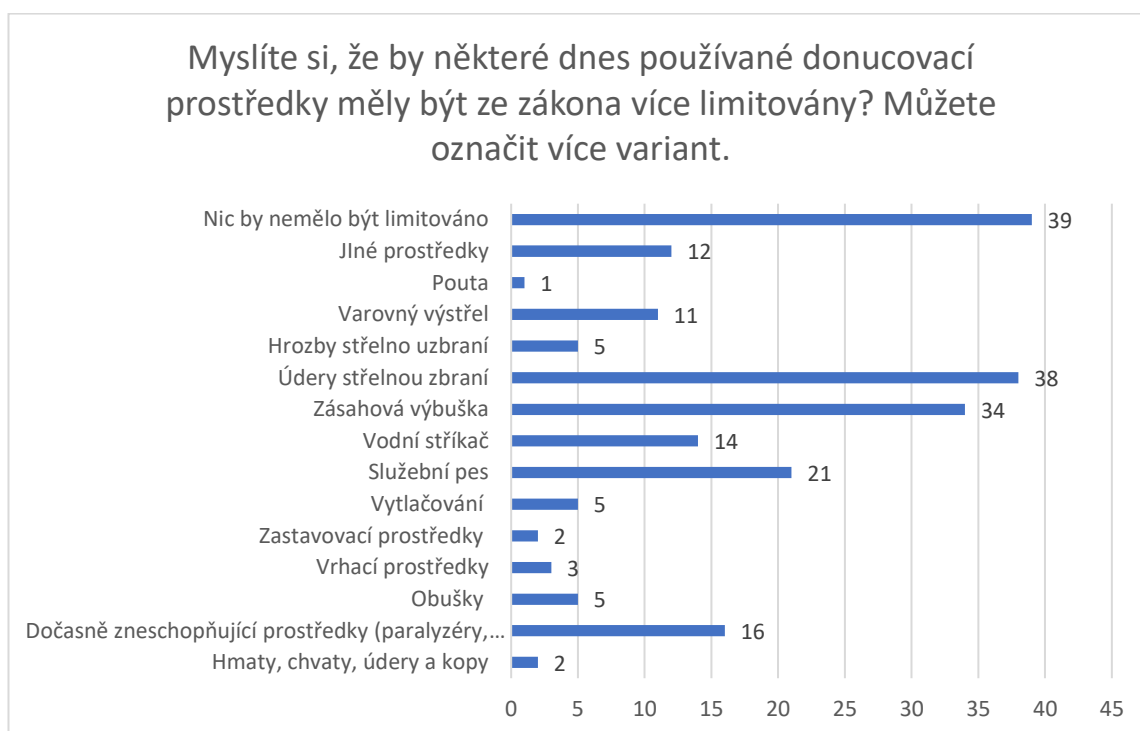
Zdroj: vlastní zpracování

Vyhodnocení:

48 % respondentů prohlásilo, že policii důvěřuje, 23 % odpovědělo opačně, zbývajících 29 % neumělo na otázku jednoznačně odpovědět.

Odpovědi na otázku č.9:

Tabulka 13 Odpovědi na otázku č. 9

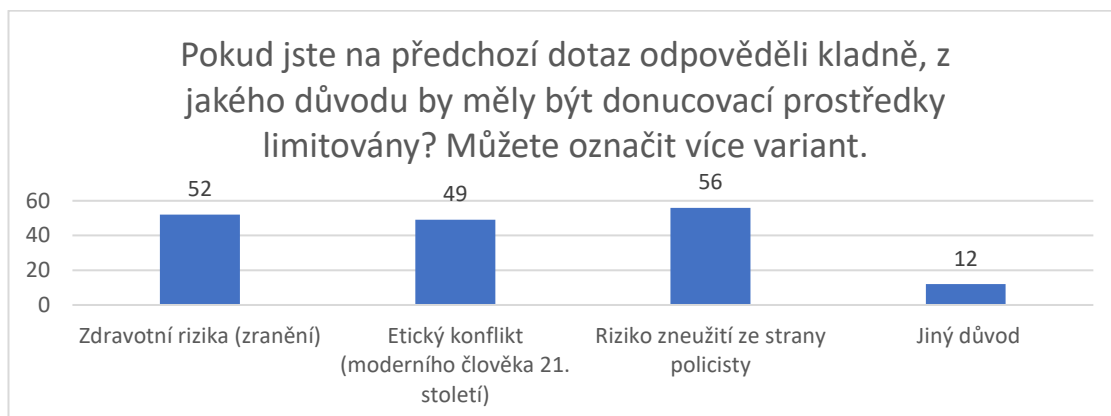
Zdroj: vlastní zpracování

Vyhodnocení:

Nejčastěji zmiňovanými donucovacími prostředky, které by měly být legislativně limitovány, byly údery střelnou zbraní (34 %) a zásahové výbušky (30 %). Naopak 35 % respondentů prohlásilo, že by neměl být limitován žádný ze stávajících donucovacích prostředků.

Odpovědi na otázku č.10:

Tabulka 14 Odpovědi na otázku č. 10

Zdroj: vlastní zpracování

Vyhodnocení:

Nejčastějšími důvody pro limitaci některých typů donucovacích prostředků byla rizika související s případným zneužitím prostředků policisty (50 %) a zdravotní rizika úrazu (46 %).

4.2.2 Vyhodnocení hypotéz

Pro vyhodnocení pravdivosti hypotéz byly použity odpovědi respondentů na uvedené otázky:

Hypotéza H1:

Pro vyhodnocení pravdivosti hypotézy byly použity odpovědi na otázku č. 1, podle kterých se svědkem použití donucovacích prostředků ze strany policie stalo jen 17 % respondentů. Tímto výsledkem lze považovat dílčí průzkumnou hypotézu za **potvrzenou**.

Hypotéza H2:

Pro vyhodnocení pravdivosti hypotézy byly použity odpovědi na otázku č.3, podle kterých 79 % respondentů považuje pravomoci policie v oblasti používání donucovacích prostředků za přiměřené. Tímto výsledkem lze považovat dílčí průzkumnou hypotézu rovněž za **potvrzenou**.

4.2.3 Diskuse

Veřejnost (nejen v dnešní době) sleduje činnost policie, a to zvláště v oblastech zákroků proti pachatelům trestných činů nebo podezřelým ze spáchání takových činů. Práce policistů není v tomto ohledu vůbec jednoduchá, protože na vyhodnocování situace a rozmyšlení, zda je nutné či zda je možné použít ten či onen donucovací prostředek, nemá policista mnoho času, protože reagovat rychle je často nezbytné.

Výzkum ukázal, že veřejnost ani policisté nemají zásadní problémy s používáním donucovacích prostředků, ať už z hlediska legislativního, tak z pohledu praxe a potřeb v ulicích. Zdá se tedy, že současná právní i věcná podoba této oblasti je víceméně nastavena v souladu potřebami policie na straně jedné, i občanů na straně druhé. Současně je ale potřeba konstatovat, že některé oblasti by bylo vhodné revidovat, jako například pravomoci policie při zásazích proti mladistvým pachatelům trestných činů. Moderní doba ve spojení s demokracií, společenskými hodnotami a životním stylem nemá jen pozitiva, ale způsobuje také několik negativ, které majoritní veřejnost vnímá. Jedním z nich je faktické snižování spodní hranice pachatelů protiprávních činů, která pravděpodobně není ideálně nastavena z pohledu zásahových pravomocí policie.

Mínění veřejnosti na příslušníky Policie ČR a strážníky obecní (městské) policie je pozitivní, lidé chápou jejich význam a roli, policii víceméně důvěřují a nemyslí si, že by policejní pravomoci v oblasti používání donucovacích prostředků byly zbytečné, nadměrné nebo naopak chybějící. Většina lidí nezná rozdíl mezi pravomocemi v této oblasti mezi obecní (městskou) policií a Policií ČR, což je ve své podstatě pozitivním signálem, který zmíněnou důvěru v policii spíše potvrzuje.

Názory samotných policistů nejsou v rozporu s převažujícími názory veřejnosti. Policisté možnosti používání donucovacích prostředků znají, stejně jako příslušnou legislativu. Použití těchto prostředků je v praxi častější u Policie ČR než u obecní (městské) policie, což koresponduje s úkoly obou složek.

Závěr

Ambicí věcného zaměření „práce“ bylo primárně komparovat legitimní možnosti používání donucovacích prostředků ze strany zakročujících příslušníků Policie ČR a strážníků obecní (městské) policie.

V teoretické části „práce“ byl demonstrován operační prostor Policie ČR, byly vysvětleny základní pojmosloví a východiska zkoumané tematické oblasti, byly popsány dostupné/používané prostředky využívané v rámci tzv. bezprostředních zásahů v rámci bezpečnostní činnosti tzv. „přímé bezpečnostní povahy“ u bezpečnostního sboru, tj. Policie ČR a komunálního sboru, tj. obecní (městské) policie. Byly vysvětleny jednotlivé druhy a typy donucovacích prostředků a bylo objasněno legislativní ukotvení této problematiky v našem právním řádu. Následně se užším komparativním vhladem „práce“ zaměřila k legislativním aspektům použití donucovacích prostředků, které mohou příslušníci policie v praxi legitimně využívat v intencích platné legislativy a identifikovala rozdíly mezi Policií ČR a obecní (městskou) policií.

V empirické části „práce“ byl proveden kvalitativní i kvantitativní průzkum, který dílem formou realizovaného a vyhodnocovaného průzkumného šetření ověřoval názory a postoje příslušníků policie i veřejnosti k dané problematice. Ani jedna ze skupin se k používání donucovacích prostředků nevyjádřila negativně, byť názorové spektrum nebylo zcela totožné. Policisté i veřejnost chápe nutnost možnosti používání těchto prostředků v rámci výkonu práce policistů a žádná ze skupin nevyjádřila odmítavý postoj k tomu, jak je dnes tato problematika zákonodárcem ČR legislativně nastavena. Výstupy obou typů empirických výzkumů byly pregnantně použity k vyhodnocení verifikace či falsifikace obou v úvodu premisivně vymezených dílčích hypotéz.

Z opatřených a vyhodnocených kvantitativních ukazatelů používání donucovacích prostředků vyplývá, že v čase přibývá případů a situací, kdy policisté musí tyto prostředky, které jim pomáhají chránit právo a pořádek použít (což je společensky poměrně negativní jev), ale na druhé straně neroste úměrně k tomu počet případů, kdy byl použit tzv. „krajní donucovací prostředek“ např. varovný výstřel, hrozba namířenou střelnou zbraní či úder střelnou zbraní. S vysokou mírou pravděpodobnosti to může znamenat, že konfliktů sice přibývá, ale ne takových, které je nutné řešit pomocí nejzávažnějšího zásahu v rámci realizace zakročovací povinnosti a to „použití zbraně“ v aplikaci ustanovení §56 „zákonu o Policii ČR“.

Na základě výsledku průzkumného šetření, by stálo za zvážení, zda by nebylo vhodné provést legislativní revizi k možným „de lege ferenda“ návrhům v oblasti používání donucovacích prostředků legislativně ukotvených v rámci „zákona o Policii ČR“, tak v rámci „zákona o obecní policii“ a to zejména při konfliktech s osobami, které jsou evidentně např. pod vlivem alkoholu nebo drog. Návrh se týká ustanovení § 53 odst. 4 „zákona o Policii ČR“ ve znění: *„Elektrický donucovací prostředek je policista oprávněn použít pouze, pokud by použití jiného donucovacího prostředku zjevně nebylo dostatečné k dosažení účelu sledovaného zákrokem.“* V případech, kdy je osoba, proti které policista zakročuje zjevně pod vlivem alkoholu nebo drog by bylo vhodné k tomuto typu zákroku přistupovat již s využitím prostředků uvedených v ustanovení § 52 písm. b) „zákona o Policii ČR“ a to bez předchozího užití jiného donucovacího prostředku. Chování osob zjevně pod vlivem alkoholu či drog je ve většině případů velmi agresivní a nevyzpytatelné a primárním použitím elektrického donucovacího prostředku by se ve značné míře předešlo riziku zmaření zákroku, zranění zakročujících policistů či zranění osoby, proti které je zákrok veden.

Hlavní cíl (porovnání použití donucovacích prostředků Policií ČR a obecní (městskou) policií i vedlejší cíl „práce“ (realizace návrhů na změny a zefektivnění použití donucovacích prostředků prostřednictvím zjištění z řízených rozhovorů)) byly toliko naplněny.

Literární zdroje

1. BENEDIKT, V. *Zákon o Policii České republiky*. 1 vyd. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009, 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0
2. DOLÍNEK, Vladimír, Vladimír KARLICKÝ a Pavel VÁCHA. *České zbraně a střelivo*. Vyd. 2. Praha: Radix, 1998. Tradice a současnost (Radix). s 96. ISBN 80-901853-4-7.
3. GREGOR, M. Historie a současnost služby pořádkové policie od roku 1918. Praha:
4. Ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidenta České republiky, 2017. ISBN 978-80-270-1521-4.
5. HERZOGOVÁ, Z. Policejní etika. Závěrečná zpráva institucionálního vědeckovýzkumného úkolu č. 413. Praha: PA ČR, 2003.
6. HOGG, Ian V. Moderní ruční palné zbraně. Ilustroval Ray HUTCHINS. Praha: NV, 2005. s 148. ISBN 80-206-0771-4.
7. HRUDKA, J., ZÁMEK, D. Organizace a činnost policejních služeb: stav k 1.1.2012. Praha: Police history, 2012. S 12. ISBN 978-80-86477-56-5.
8. JURNÍKOVÁ, J. a kol. Správní právo (zvláštní část). Brno: MU Brno, 2005.
9. MATES, P. a kol. Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem. Praha: Linde, 2009.
10. Nesvadba, P. Policejní etika. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-195-3.
11. PAZDERA, David. Legenda jménem CZ: historie a současnost České zbrojovky Uherský Brod. Praha: Mladá fronta, 2015. s 304. ISBN 978-80-204-3499-9.
12. SKULOVÁ, S. a kol. Správní právo (zvláštní část). Brno: MU Brno, 2003.
13. ŠKODA, Jindřich. Zákon o policii s komentářem. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 480 s. ISBN 978-80-7380-447-3.
14. VANGELI, Benedikt. Zákon o Policii České republiky: komentář. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. 458 s. ISBN 978-80-7400-142-0.
15. VETEŠNÍK, Pavel a Ivo CHAUER. Příručka strážníka. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. Pro praxi. s 74. ISBN 9788073805425.
16. VETEŠNÍK, Pavel a Luboš JEMELKA. Zákon o obecní policii. Komentář. Praha: C.H.Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-165-9.

17. WALTER, John. Krátké střelné zbraně: [velký průvodce světem pistolí a revolverů]. Praha: Slovart, 2013. s 379. ISBN 978-80-7391-717-3.

Elektronické zdroje

1. AFG-OBRANA.CZ. Pouta policejní 9921. [cit. 2022-11-21]. Dostupné online z <https://www.afg-obrana.cz/pouta-policejni-9921/>
2. IDNES.CZ. Policie chce nové zbraně, místo nábojů vystřelují sítě a míčky. 2017. Dostupné online z https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/policie-chce-nove-zbrane-misto-naboju-vystreluji-site-a-micky.A080306_084529_domaci_lpo
3. POLICIE ČR. Použití donucovacích prostředků – statistiky. 2021. Dostupné online z <https://www.policie.cz/clanek/pouziti-donucovacich-prostredku-statistiky.aspx>
4. POLICIE ČR. Statistika použití zbraně. 2020. Dostupné online z <https://www.policie.cz/clanek/statistika-pouziti-zbrane.aspx>
5. POLICE-SHOP.CZ. Taktická kukla. [cit. 2022-11-21]. Dostupné online z <https://www.police-shop.cz/Takticka-kukla-Policie-verze-B>
6. TÝDENÍK POLICIE ČR. Paralyzér nebo sebeobrana. 2017. Dostupné online z <https://tydenikpolicie.cz/paralyzer-aneb-sebeobrana/>
7. ZEVELA. Osobní ochrana. Zásahové výbuška. [cit. 2022-11-21]. Dostupné online z <https://zeveta.cz/zeveta-ammunition-osobni-ochrana/>

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 273 ze dne 17. července 2008 o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o Policii České republiky). In *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 91, s. 4086-4116.
2. ČESKO. Zákon č. 553 ze dne 6. prosince 1991 zákon České národní rady o obecní policii (zákon o obecní policii). In *Sbírka zákonů České republiky*. 1991, částka 104, s. 2736-2742.
3. ČESKO. Zákon č. 555 ze dne 17. listopadu 1992 zákon České národní rady o Vězeňské a justiční strážii České republiky (zákon o Vězeňské a justiční strážii České republiky). In *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 122 s. 3298-3302.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Paralyzér	28
Obrázek 2 Vystřelovací síť	29
Obrázek 3 Policejní pouta	31
Obrázek 4 Zásahová výbuška.....	32
Obrázek 5 Policejní taktická kukla veze B	35

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Počty použití donucovacích prostředků zakročujícími příslušníky Policie ČR v letech 2015-2020.....	20
Tabulka 2 Statistika Policie ČR použití střelných zbraní, varovných výstřelů a hrozeb střelnou zbraní v letech 2015-2020	20
Tabulka 3 Porovnání legislativního výčtu používání donucovacích prostředků Policie ČR a obecní (městské) policie.....	37
Tabulka 4 Otázky kvantitativního výzkumu	46
Tabulka 5 Odpovědi na otázku č. 1	47
Tabulka 6 Odpovědi na otázku č. 2.....	47
Tabulka 7 Odpovědi na otázku č. 3.....	48
Tabulka 8 Odpovědi na otázku č. 4.....	48
Tabulka 9 Odpovědi na otázku č. 5.....	49
Tabulka 10 Odpovědi na otázku č. 6.....	49
Tabulka 11 Odpovědi na otázku č. 7.....	50
Tabulka 12 Odpovědi na otázku č. 8.....	50
Tabulka 13 Odpovědi na otázku č. 9.....	51
Tabulka 14 Odpovědi na otázku č. 10.....	52